

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

51'inci Birleşim 23 Ocak 2026 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	629
II.- GELEN KÂĞITLAR	634
III.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI	644
1.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, TBMM Başkanlığına sunulan kanun teklifleri ile yazılı soru ve Meclis araştırması önergelerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/38392)	644:658
2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/38393)	659:675
3.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/38394)	676:687

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/38395)	688:700
5.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 28'inci Yasama Döneminde TBMM Başkanlığına sunulan kanun tekliflerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/38396)	701:704
6.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, TBMM'de görev yapan milletvekili danışmanlarının özlük haklarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/38855)	705:708

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.04'te açılarak yedi oturum yaptı.

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç, Antalya'nın sorunlarına,

Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya, Diyarbakır'ın yerel sorunlarına,

Elâzığ Milletvekili Ejder Açıkkapı, Elâzığ'a yapılan yatırımlara,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, ABD Büyükelçisinin açıklamasına,

Samsun Milletvekili Murat Çan, emlak danışmanları için getirilen yetki belgesi bedeli düzenlemesine,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, Tekirdağ'ın Malkara ilçesindeki Yörük Kavşağı'na,

Elâzığ Milletvekili Semih Işıkkver, Elâzığ Milletvekilleri arasındaki birlikteliğe,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, esnafın yaşadığı mağduriyetlere,

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer, Konya Selçuklu Tepekent Barajı'na,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan, milletin beklentileri doğrultusunda çalışmalarını sürdürmeye devam edeceklerine,

İğdır Milletvekili Yılmaz Hun, kuzeydoğu Suriye'de yaşananlara,

Mersin Milletvekili Talat Dinçer, esnaftan istenen kira stopajına,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, Amasya'nın Taşova ilçesine bağlı mezraların yollarına ve tarihî Roma Hamamı'na,

İstanbul Milletvekili Celal Fırat, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının mekânsal planlar hakkında yayımladığı bir yönetmelik değişikliğine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, iktidarın emekliler ve dar gelirli için yapması gerekenlere,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, vergilere,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Aydın'da çevreyi ve insan sağlığını tehdit eden projelere,

Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül, Erzincan'daki Doğusan'a ve birleşimi yöneten Başkan Vekili Celal Adan'a,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, birleşimi yöneten Başkan Vekili Celal Adan'a, doğal gaz ve elektrik faturalarına gelen zamma,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, BAĞ-KUR prim borcu olan çiftçi ve esnafın krediye ulaşamamasına ve Çorum'daki çiftçilerin sorunlarına,

Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu, emeklilere,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalıışkan, Hatay'daki 2/B kadastro çalışmalarına,

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, Kayseri'nin İncesu ilçesinde imara açılan alanlara,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, Türk Bayrağı'na yönelik saldırıya,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, mazot fiyatındaki artışa,

Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı, Genel Kurulda dün reddedilen önerilerine,

Bursa Milletvekili Hasan Öztürk, eski Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in vefatının 10'uncu yılına ve Bursa Nilüfer'in İnegazi köyünde kurulmasına izin verilen taş ocaklarına,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, Maraş depreminde hayatını kaybeden Nesibe Kaya Zabun'a,

Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı, kuraklığa karşı yapılması gerekenlere,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, Adana'nın ilçelerinde yapılması gereken yatırımlara,

Ankara Milletvekili Deniz Demir, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Selimiye Camisi'nde yapılan restorasyona, esnaflardan ve çiftçilerden kredi kullanımı için istenen borçsuzluk şartına, barınma krizine, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarında çalışanların taleplerine, Hazine ve Maliye Bakanı ile Tarım ve Orman Bakanının açıklamalarına,

Neveshir Milletvekili Filiz Kılıç, Genel Başkan Devlet Bahçeli'nin 20 Ocak 2026 tarihli grup toplantısında yaptığı konuşmaya, TÜİK'te çalışan istatistikçi, mühendis ve matematikçi personelin taleplerine, Suriye'deki gelişmelere ve Süleyman Şah Türbesi'ne,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, devletin adli emanetinden çalışanlara ve konuyla ilgili olarak verdiği soru önergesine, uyuşturucu operasyonlarına, Çetin Gören'e ve Iğdır Valiliğine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, Suriye'de yaşananlara ve IŞİD'e, Nusaybin'de ve Suruç'ta yaptıkları eylemlere, gözaltına alınan gazetecilere, Dışişleri Bakanının bugün imzaladığı anlaşmaya,

Ankara Milletvekili Murat Emir, dün Genel Kurulda görüşülen kanun teklifinin 7'nci maddesine ve madde görüşmelerinde istemleri üzerine yapılan yoklamaya, emekli maaşlarıyla ilgili önerilerine ve Suriye'deki gelişmelere,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, İYİ Parti Grup Başkan Vekili olarak seçilen Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'a, Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Muş Milletvekili Sezai Temelli, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol, Elâzığ Milletvekili Ejder Açıkkapı'nın yaptığı gündem dışı konuşması sırasında şahsına,

Elâzığ Milletvekili Ejder Açıkkapı, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Satışması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, İYİ Parti Grup Başkan Vekili olarak seçilen Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'a ilişkin bir açıklamada bulundu.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden;

Çorum İskilip'ten gelen muhtarlara,

Afyonkarahisar ilinin Sinanpaşa ilçesinden gelen ortaöğretim öğrencilerine,

“Hoş geldiniz.” denildi.

YENİ YOL Grubunun, 22/1/2026 tarihinde Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 milletvekili tarafından, OHAL KHK'leriyle kamu görevinden çıkarılan, haklarında adli yargı mercilerinde soruşturmaya yer olmadığı veya beraat kararı verilmesine rağmen görevlerine iade edilmeyen on binlerce kamu görevlisinin yaşadığı hukuki, ekonomik ve sosyal mağduriyetlerin tüm boyutlarıyla araştırılması, yaşanan hak ihlallerinin giderilmesi ve toplumsal barışın tesisi için atılması gereken hukuki ve idari adımların belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 21/1/2026 tarihinde Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 milletvekili tarafından, eğitim hakkının sürekliliğinin sağlanabilmesi, gençlerin yeniden yükseköğretim sistemine kazandırılabilmesi ve toplumsal kalkınmaya katkı sunabilmeleri için mevcut yasal düzenlemelerin ve uygulamaların kapsamlı biçimde incelenmesi, yükseköğretimden çeşitli sebeplerle ayrılmak zorunda kalan öğrencilerin yaşadığı mağduriyetlerin tüm boyutlarıyla incelenmesi, önceki öğrenci affı uygulamalarının etkilerinin değerlendirilmesi ve yalnızca belirli fakülteleri değil tüm yükseköğretim kademelerini kapsayan geniş kapsamlı bir öğrenci affının düzenlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 22/1/2026 tarihinde Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, medyadaki nefret söylemleri ve savaş propagandasının yaratacağı tahribatların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 19/12/2025 tarihinde Ankara Milletvekili Adnan Becker ve arkadaşları tarafından, emekli vatandaşların yaşadığı ekonomik ve sosyal sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 22 Ocak 2026 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Ankara Milletvekili Murat Emir, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Ankara Milletvekili Osman Gökçek, Ankara Milletvekili Murat Emir'in satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, AK PARTİ Grubuna çağrıda bulunmak istediğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy ve Yozgat Milletvekili Süleyman Şahan ile 75 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3464) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 248) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2'nci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı

ile 143 Milletvekilinin Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3138) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 214) görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Özgür Özel'in basın mensuplarına yaptığı açıklamaya ve Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun 248 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, enflasyon rakamlarına,

Mersin Milletvekili Perihan Koca, bir on-line yemek siparişi uygulaması kuryelerinin eylemine,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, nakliyeciler ve taşımacı esnafının sorunları için verdiği soru önermesine gelen cevaba,

Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez, özel sektörde çalışanların banka promosyonlarına,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, Türkiye Varlık Fonuna devredilen kurumlara,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Yazar Ahmet Turan Alkan'ın vefatına,

Ankara Milletvekili Murat Emir;

Usul tartışması açılmasını talep ettiklerine,

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Genel Kurulda yaşananlara,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, Genel Kurulda yaşanan kargaşa sırasında sarf edilen sözler nedeniyle kendisinden özür dilenmesini beklediğine,

İstanbul Milletvekili Özlem Zengin, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan;

“Garip gureba”ya,

Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma ortamını bozmamaya özen gösterilmesi gerektiğine,

Van Milletvekili Sinan Çiftçiyrek'in 248 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyali getirmenin ve kullanmanın yasak olduğuna, 21'inci Dönemde yaşanan bir hadiseye,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'la kürsü arkasında yaptıkları konuşmaya,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın tutumuna yönelik usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunda herhangi bir değişiklik olmadığı açıklandı.

Alınan karar gereğince, 23 Ocak 2026 Cuma günü saat 14.00'te toplanmak üzere 01.11' de birleşime son verildi.

Celal ADAN
Başkan Vekili

Yasin ÖZTÜRK
Denizli
Kâtip Üye

Rümeysa KADAK
İstanbul
Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 78

23.01.2026 Cuma

Milletvekili Teklifleri

1.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in; 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3488) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:21.01.2026)

2.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın; 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Ek 81'inci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3489) (İçişleri; Millî Savunma; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:22.01.2026)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Adalet Bakanlığı

1.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Elazığ 2 Nolu Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38045)

2.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 2019'dan bu yana Bartın'da yaşanan çocuk istismarı vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38046)

3.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı hakkındaki soruşturma sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38047)

4.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, 2015 yılından bu yana erişime engellenen veya içerik çıkarma kararı verilen internet sitelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38048)

5.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, 2023 ve 2024 yıllarında icra daireleri aracılığıyla konutu satılan vatandaş sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38049)

6.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, İzmir Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38050)

7.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, İzmir 2 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38051)

8.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Van F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/38052)

9.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Diyarbakır 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkum hakkında verilen İdare ve Gözlem Kurulu kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38053)

10.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Kırşehir S Tipi Kapalı Cezaevi'nde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38054)

11.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari ili Yüksekova ilçesine bağlı Dağlıca köyünden göç eden vatandaşların bazı taleplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38055)

12.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, İzmir 1 ve 2 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevlerinde yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38056)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

13.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 2019'dan bu yana Bartın'da yaşanan çocuk istismarı vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38057)

14.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'da gençlerin uyuşturucu kullanmasının önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/38058)

15.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari ili Yüksekova ilçesine bağlı Dağlıca köyünden göç eden vatandaşların bazı taleplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38059)

16.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin yazılı soru önergesi (7/38060)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

17.- Muğla Milletvekili Cumhuriyet Uzun'un, Muğla'nın Dalaman ilçesinde İŞKUR üzerinden yapılan bir personel alımıyla ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/38061)

18.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin yazılı soru önergesi (7/38062)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

19.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Dalaman ilçesinde bulunan Kille Koyu'na yat ve tekne bağlama iskelesi yapılması projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38063)

20.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Ula ilçesindeki bir köyde yapılması planlanan kalker ocağı için verilen ÇED gerekli değil kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38064)

21.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, Kırklareli Büyükkarıştıran OSB Atıksu Arıtma Tesisi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/38065)

22.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun, ülke genelinde içme suyu şebekelerinde yaşanan kayıp oranlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38066)

23.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari ili Yüksekova ilçesine bağlı Dağlıca köyünden göç eden vatandaşların bazı taleplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38067)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

24.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli'de faaliyet gösteren bir doğal gaz şirketi ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/38068)

25.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli'de faaliyet gösteren bir doğal gaz şirketi ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/38069)

26.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, yabancı sermayeli şirketlerin yaptığı madencilik faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38070)

27.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'nın Halfeti ve Bozova ilçelerine bağlı bazı köylerdeki meraların GES projelerine tahsis edilmesinin hayvancılığa etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38071)

28.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı Ağaçkorur Mahallesi'nin elektrik altyapısı sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/38072)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

29.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun, KYK yurtlarının kapasitesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38073)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

30.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, basit usul kapsamından çıkartılacak vergi mükelleflerinin sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38074)

31.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyanet İşleri Başkanlığının 2025 yılı bütçesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38075)

32.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın 2025 yılı bütçesindeki çeşitli gider kalemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38076)

33.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun, TÜİK tarafından yayımlanan 2024 yılı Yoksulluk ve Yaşam Koşulları Araştırması'na ilişkin yazılı soru önergesi (7/38077)

34.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, POS komisyon oranlarının düşürülmesi ve cihaz kullanım bedellerinin kaldırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38078)

İçişleri Bakanlığı

35.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, polis intiharlarındaki artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/38079)

36.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, 2019'dan bu yana Bartın'da yaşanan çocuk istismarı vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38080)

37.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'da gençlerin uyuşturucu kullanmasının önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/38081)

38.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, 8 Kasım 2025'te Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde bir fabrikada meydana gelen patlamaya ilgili soruşturmadaki bazı şüphelilere yeşil pasaport verildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38082)

39.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır'da gençlerin uyuşturucu kullanmasının önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/38083)

40.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020'den bu yana uygulanan iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması kararlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38084)

41.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Fatih Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/38085)

42.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 20 Mayıs 2025 tarihinde İstanbul'un Esenyurt ilçesindeki bir sitede çıkan yangına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38086)

43.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 19-26 Mart 2025 tarihleri arasında gerçekleşen protestolarda kolluk kuvvetlerinin orantısız güç kullandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38087)

44.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Harran Geri Gönderme Merkezinde bulunan Suriye uyruklu göçmenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/38088)

45.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari ili Yüksekova ilçesine bağlı Dağlıca köyünden göç eden vatandaşların bazı taleplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38089)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

46.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Bünyan ilçesinde yapılması planlanan yeni kütüphane binasının akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38090)

47.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, yayıncılık sektöründe yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/38091)

48.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Yunus Emre Enstitüsünde yapıldığı iddia edilen usulsüzlüklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/38092)

Milli Eğitim Bakanlığı

49.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, gerekli altyapı kurulana kadar Hatay'ın depremden etkilenen ilçelerinin Biyometrik Kimlik Doğrulama Sistemi uygulamasından muaf tutulması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38093)

Milli Savunma Bakanlığı

50.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, Türk gemilerine yönelik yapılan saldırılara ilişkin yazılı soru nergesi (7/38096)

51.- Balıkesir Milletvekili Turhan mez'in, 15 Aralık 2025 tarihinde bir İHA'nın Türk hava sahasına girdikten sonra TSK tarafından düŐürüldüđü olaya ilişkin yazılı soru nergesi (7/38097)

52.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldıırım Kara'nın, İskenderun Deniz Eğitim Er Alay Komutanlığı'nın Trabzon'a taŐınacađı iddiasına ilişkin yazılı soru nergesi (7/38098)

Sağlık Bakanlığı

53.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Bünyan ilçesinde yapılması planlanan aile sağlığı merkezi ve acil sağlık hizmetleri istasyonu projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru nergesi (7/38100)

54.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin PınarbaŐı ilçesinde yapılması planlanan yeni aile sağlığı merkezinin akıbetine ilişkin yazılı soru nergesi (7/38101)

55.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Melikgazi ilçesinde yapılması planlanan Mimar Sinan Aile Sağlığı Merkezi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru nergesi (7/38102)

56.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Kocasinan ilçesinde yapılması planlanan Erkilet Aile Sağlığı Merkezi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru nergesi (7/38103)

57.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Kocasinan ilçesinde yapılması planlanan aile sağlığı merkezi projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru nergesi (7/38104)

58.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Kocasinan ilçesinde yapılması planlanan Kocasinan TSM ve Halk Sağlığı Laboratuvarı Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru nergesi (7/38105)

59.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Melikgazi ilçesinde yapılması planlanan Gesi Aile Sağlığı Merkezi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru nergesi (7/38106)

60.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Melikgazi ilçesinde yapılması planlanan aile sağlığı merkezi projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru nergesi (7/38107)

61.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'nin Kocasinan ilçesinde yapılması planlanan MithatpaŐa Aile Sağlığı Merkezi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru nergesi (7/38108)

62.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, SGK tarafından gözlükler için ödenen katkı payının artırılması talebine ilişkin yazılı soru nergesi (7/38109)

63.- Kırklareli Milletvekili Fahri zkan'ın, 2018 yılından bu yana kanser sebebiyle ölen kişilerin illere göre dağılımına ilişkin yazılı soru nergesi (7/38110)

64.- Kırklareli Milletvekili Fahri zkan'ın, bazı illerdeki yüksek kanser oranlarının araŐtırılmasına yönelik çalışmaların akıbetine ilişkin yazılı soru nergesi (7/38111)

65.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkuu'nun, sosyal medya paylaŐımları nedeniyle hakkında işlem başlatılan Bakanlık personeline ilişkin yazılı soru nergesi (7/38112)

66.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nn, Bingöl Devlet Hastanesinde engelli bireyler için hazırlanan raporların usule aykırı düzenlenmesi sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin yazılı soru nergesi (7/38113)

67.- Van Milletvekili Zülküf Uçar'ın, Van ilinde uyuŐturucuyuyla mücadeleye ilişkin yazılı soru nergesi (7/38114)

68.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin yazılı soru nergesi (7/38115)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

69.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin yazılı soru önergesi (7/38116)

Tarım ve Orman Bakanlığı

70.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri ilinde yapılması planlanan bazı sulama projelerinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38117)

71.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri ili genelinde DSİ tarafından yürütülen bazı projelerin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38118)

72.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri'de yatırım programında yer almasına rağmen ihalesi yapılmayan DSİ projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38119)

73.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, tarımsal kalkınmayı teşvik etmek için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/38120)

74.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Ula ilçesindeki bir köyde yapılması planlanan kalker ocağının çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38121)

75.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, küçükbaş çiçek hastalığına karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/38122)

76.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Gölhisar ilçesinde bulunan pancar kantarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38123)

77.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat'ın Aydıncık ilçesinde bulunan Kösrelik Göleti İkmali projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38124)

78.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat'ın Çekerek ilçesinde bulunan Yukarı Karahacılı Göleti projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38125)

79.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat ili genelindeki taşkın koruma kanalı projelerinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38126)

80.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat'ın Sarıkaya ilçesinde bulunan Hasbek Göleti projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38127)

81.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat'ın Sorgun ilçesinde bulunan Eymir Göleti projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38128)

82.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat'ın Sorgun ilçesinde yapımı devam eden Araplı Göleti İkmali Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38129)

83.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, pamuk üretiminin azalmasına ve pamuk üreticisine verilecek sübvansiyonlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/38130)

84.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari ili Yüksekova ilçesine bağlı Dağlıca köyünden göç eden vatandaşların bazı taleplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38131)

85.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneye ilişkin yazılı soru önergesi (7/38132)

Ticaret Bakanlığı

86.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, Türkiye limanlarında 2025 yılı Ocak-Kasım döneminde ihracatın azalıp, ithalatın artmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38133)

87.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Bakanlık bünyesinde görev yapan kariyer uzmanlarının mali ve özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38134)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

88.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, Tokat Havalimanı'ndan yapılan sefer sayılarının artırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38138)

89.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Seydikemer-Kalkan Karayolu Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38139)

90.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Bakanlık bünyesinde görev yapan kariyer uzmanlarının mali ve özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38140)

91.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, engelli bir kişinin Başkentray tarafından işletilen bir trenden inerken yaralanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38141)

92.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir-Ankara Yüksek Hızlı Tren Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38142)

93.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari ili Yüksekova ilçesine bağlı Dağlıca köyünden göç eden vatandaşların bazı taleplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/38143)

94.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, 2026 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Diyarbakır iline ayrılan ödeneğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/38144)

Genel Görüşme Önergeleri

1.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Suriye'de yaşanan olayların bölgesel barışa ve Türkiye'nin dış politikasına etkilerinin görüşülmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/101) (Başkanlığa geliş tarihi:13.01.2026)

2.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 Milletvekilinin, emekli aylıklarının hesaplanmasında ortaya çıkan eşitsizliklerin ve emeklilerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/102) (Başkanlığa geliş tarihi:13.01.2026)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 21 Milletvekilinin, sulama birlikleri ve sulama kooperatiflerinin bir merkez altında toplanması için yapılması planlanan düzenlemelerin çiftçiler ve çalışanlar üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3597) (Başkanlığa geliş tarihi:12.01.2026)

2.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 21 Milletvekilinin, tarım ürünlerinde pestisit kullanımının etkilerinin ve gümrüklerde pestisit kullanımı tespit edilen ürünlere yönelik iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3598) (Başkanlığa geliş tarihi:12.01.2026)

3.- Ankara Milletvekili Adnan Beker ve 22 Milletvekilinin, avukatlara yönelik şiddet eylemlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3599) (Başkanlığa geliş tarihi:12.01.2026)

4.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, emekli vatandaşların karşılaştığı ekonomik sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3600) (Başkanlığa geliş tarihi:13.01.2026)

5.- Samsun Milletvekili Erhan Usta ve 19 Milletvekilinin, vergi uzlaşma uygulamalarının gözden geçirilerek vergi adaletinin sağlanması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3601) (Başkanlığa geliş tarihi:13.01.2026)

6.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın ve 19 Milletvekilinin, Hakkari ili başta olmak üzere ülke genelindeki hava kirliliğinin nedenlerinin ve etkilerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak kirliliği önleyecek çözümlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3602) (Başkanlığa geliş tarihi:13.01.2026)

7.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu ve 19 Milletvekilinin, ruhsatsız kömür madenlerinin yol açtığı sorunların ve kayıt dışı istihdamın araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3603) (Başkanlığa geliş tarihi:13.01.2026)

8.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve 19 Milletvekilinin, sosyal yardım programlarının etkinliğinin araştırılarak temel gelir desteğiyle yoksullukla mücadelede yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3604) (Başkanlığa geliş tarihi:13.01.2026)

9.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 19 Milletvekilinin, uyuşturucu madde kullanımı, sanal kumar ve bahis başta olmak üzere bağımlılıkla mücadelede uygulanan programların etkinliğinin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3605) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

10.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun ve 20 Milletvekilinin, bireysel yurt dışı alışverişlerinin gümrük süreçlerine ilişkin yapılan mevzuat değişikliklerinin etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3606) (Başkanlığa geliş tarihi:13.01.2026)

11.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve 20 Milletvekilinin, emeklilerin yaşadığı ekonomik sorunların ve emekli yoksulluğunun nedenlerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3607) (Başkanlığa geliş tarihi:13.01.2026)

12.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Murat Emir'in, elektrik dağıtım işlerinin özelleştirilmesi sonrasında ortaya çıkan sorunların ve elektrik fiyatlarındaki son yıllarda gerçekleşen artışın vatandaşlar üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3608) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 Milletvekilinin, özelleştirme yapılan kamu iktisadi teşebbüslerinin son durumları ile kamu varlıklarının özelleştirilmesi politikalarının olumsuz etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3609) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

14.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 Milletvekilinin, süt üreticilerinin yaşadığı ekonomik ve yapısal sorunların tüm yönleriyle araştırılarak süt hayvancılığında sürdürülebilirliğinin sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3610) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 30 Milletvekilinin, emeklilerin yaşadığı ekonomik sorunların nedenlerinin araştırılarak emekli maaşlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3611) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 30 Milletvekilinin, iklim değişikliğinin sulak alanlar üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3612) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

17.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 Milletvekilinin, Türkiye'deki tropikal meyve üretiminde yaşanan sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3613) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

18.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 30 Milletvekilinin, ithalata dayalı hayvan hastalıklarının tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3614) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

19.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 30 Milletvekilinin, soğan üreticilerinin sorunlarının araştırılarak ithalat artışına karşı alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3615) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 30 Milletvekilinin, konut kredisi kullanımında yaşanan azalmanın nedenlerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3616) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

21.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 30 Milletvekilinin, patates üreticilerinin karşılaştığı sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3617) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

22.- İstanbul Milletvekili Ali Gökçek ve 22 Milletvekilinin, konut fiyatları ve kiralarda yaşanan artışın tüm yönleriyle araştırılarak barınma sorununa ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3618) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

23.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 30 Milletvekilinin, fasulye üreticilerinin karşılaştığı sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3619) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

24.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 30 Milletvekilinin, elma üreticilerinin karşılaştığı sorunların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3620) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

25.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay ve 20 Milletvekilinin, mevcut vergi sisteminin adalet, şeffaflık ve kamu yararı ilkeleri açısından sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3621) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

26.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 Milletvekilinin, dijital bankacılık ve banka hesabı kiralama dolandırıcılığı nedeniyle yaşanan mağduriyetlerin tespit edilmesi ve bankacılık sistemlerinin güvenliğinin sağlanması amacıyla alınacak önlemlerin belirlenebilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3622) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

27.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal ve 21 Milletvekilinin, aile hekimliği sisteminde karşılaşılan mevcut sorunların araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3623) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

28.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 28 Milletvekilinin, sigortacılık ve özel emeklilik sektörünün mevcut durumunun incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3624) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

29.- Adana Milletvekili Bilal Bilici ve 21 Milletvekilinin, bireysel yurt dışı alışverişlerinin gümrük süreçlerine ilişkin yapılan mevzuat değişikliklerinin etkilerinin ve elektronik ticaret alanında yaşanan ithalat ve ihracat sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3625) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

30.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 28 Milletvekilinin, sanayi sektöründe yaşanan sorunların tüm boyutlarıyla araştırılarak konkordato sisteminin etkinliğinin artırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3626) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

31.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 27 Milletvekilinin, hayvancılık sektöründe yaşanan sorunlar ile canlı hayvan ve kırmızı et ithalatının yerli üreticiye etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3627) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

32.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 Milletvekilinin, orman yangınlarının nedenleri ve sonuçları ile yanan alanlarda yürütülen ağaçlandırma ve rehabilitasyon çalışmalarının tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3628) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

33.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko ve 21 Milletvekilinin, kamu hastanelerinde randevuya erişimde yaşanan yapısal sorunların tüm boyutlarıyla araştırılarak yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3629) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

34.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici ve 24 Milletvekilinin, Muğla'nın Milas ilçesindeki bazı mahallelerdeki acele kamulaştırma uygulamalarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3630) (Başkanlığa geliş tarihi:14.01.2026)

23 Ocak 2026 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 51'inci Birleşimini açıyorum. Başkanlık Divanı teşekkül etmediğinden çalışmalarımıza başlayamıyoruz.

Bu nedenle, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 27 Ocak 2026 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

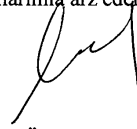
Kapanma Saati: 14.01

III.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- *Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, TBMM Başkanlığına sunulan kanun teklifleri ile yazılı soru ve Meclis araştırması önergelerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/38392)*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş** tarafından Anayasanın 98 'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 'ncı ve 99 'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Yazılı soru önergeleri; yürütmenin denetlenmesi, kamu yönetiminde şeffaflık ve hesap verebilirliğin sağlanması bakımından TBMM'nin en temel denetim araçlarıdır. Önergelerin **zamanında ve içerikli** biçimde cevaplanması, Meclis'in bilgi edinme kapasitesini ve vatandaşın doğru bilgiye erişimini doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle; cevaplanma süreleri, iade gerekçeleri, iade edilen/cevaplanan önerge sayıları ile kanun teklifi ve araştırma önergelerinin işleyişine dair istatistiklerin **yasama dönemleri, yıllar, partiler ve ilgili birimler bazında** kamuoyuna açık ve karşılaştırılabilir şekilde ortaya konulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Bakanlıklara yöneltilen yazılı soru önergelerinin cevaplanma oranlarının;
  - a) Bakanlık bazında,
  - b) Yıl bazında (24–28. Yasama Dönemlerinin her yılı ayrı ayrı),
  - c) Milletvekillerinin mensup olduğu siyasi parti grupları bazında istatistiksel dağılımı nedir?
2. TBMM Başkanlığı tarafından 24, 25, 26, 27 ve 28. Yasama Dönemlerinde milletvekillerine iade edilen yazılı soru önergesi sayısı kaçtır?
  - a) Bu dönemlerde süresi içinde cevaplanan önerge sayısı kaçtır?
  - b) Bu dönemlerde süresi geçtikten sonra cevaplanan önerge sayısı kaçtır?
  - c) Süre aşımı olan önergelerde ortalama gecikme süresi (gün) kaçtır? (dönem ve bakanlık bazında)
3. 24–28. Yasama Dönemlerinde TBMM Başkanlığı tarafından hangi TBMM İçtüzüğü maddelerine dayanılarak kaç yazılı soru önergesi iade edilmiştir?
  - a) İade sayıları; madde numarası, yıl, siyasi parti ve milletvekili bazında nedir?
  - b) İade kararlarına karşı milletvekillerinin yaptığı itiraz/başvuru sayısı var mıdır; varsa sonuçları nelerdir?

4. 24–28. Yasama Dönemlerinde (ayrı ayrı) hangi milletvekilinin kaç yazılı soru önergesi iade edilmiştir?
  - a) Bu iadelerin milletvekili bazında en sık iade gerekçeleri nelerdir?
5. 24–28. Yasama Dönemlerinde gündeme alınan kanun tekliflerinden hangileri hangi parti grupları tarafından sunulmuştur?
  - a) Parti bazında gündeme alınan kanun teklifi sayıları kaçtır?
  - b) Bu tekliflerin kaçının komisyondan geçtiği, kaçının Genel Kurulda görüşüldüğü, kaçının yasalaştığı (dönem ve yıl bazında) nedir?
6. 24–28. Yasama Dönemlerinde hangi partilere ait kaç araştırma önergesi kabul edilmiştir? Reddedilen araştırma önergeleri hangi partilerden gelmiştir?
  - a) Kabul/red sayıları; yıl, parti ve konu alanı (sağlık, çevre, adalet vb.) bazında nedir?
7. 24–28. Yasama Dönemlerinde milletvekilleri tarafından, parti ve isim bazında toplam kaç yazılı soru önergesi verilmiştir?
  - a) Bu önergelerin bakanlıklara göre dağılımı nedir?
8. TBMM İçtüzüğü'nün 37. maddesi uyarınca 28. Dönemde salı günleri doğrudan gündeme alınarak görüşülen kaç kanun teklifi olmuştur? Bunlardan kaçısı yasalaşmıştır?
  - a) Bu tekliflerin parti gruplarına göre dağılımı nedir?
9. TBMM Başkanlığı tarafından iade edilen yazılı soru önergelerinin gerekçeleri kategorik olarak (ör. dil, kapsam dışılık, şahsılık vb.) analiz edilmiş midir? Bu gerekçeler hangi oranda tekrar etmektedir?
  - a) Her bir kategori için dönem ve yıl bazında iade sayıları nedir?
  - b) “Kapsam dışılık/shahsılık” gerekçelerinde, en sık tekrar eden alt sebepler nelerdir?
10. Cevaplanmayan veya geç cevaplanan önergeler için Meclis Başkanlığı tarafından ilgili bakanlıklara gönderilen hatırlatma ya da uyarı yazısı sayısı nedir?
  - a) Bu yazıların bakanlık bazında dağılımı nedir?
  - b) Hatırlatma yazısı sonrası cevaplanan önergelerin oranı nedir?
11. Kabul edilen araştırma önergelerinin kaçında ilgili komisyonlar fiilen toplanmış, kaç araştırma raporu TBMM'ye sunulmuştur?
  - a) Toplanan komisyonların toplantı sayıları ve raporların sunulma tarihleri nedir?
12. TBMM'de muhalefet partilerine mensup milletvekillerinin verdikleri kanun tekliflerinin yasalaşma oranı nedir? Bu oran iktidar partisi teklifleriyle kıyaslandığında ne tür farklar görülmektedir?
  - a) Yasalaşma oranları; dönem, yıl ve parti bazında nedir?
  - b) Muhalefet tekliflerinden komisyon gündemine alınmayanların sayısı kaçtır?
13. Milletvekillerinin yazılı soru önergelerinin, cevapların niteliği açısından değerlendirmesi yapılmış mıdır? Cevapların “yeterli–yetersiz–kaçamak” nitelikte olduğu üzerine TBMM tarafından yapılan bir nitelik kontrol mekanizması var mıdır?
  - a) Varsa, kullanılan ölçütler nelerdir ve dönem bazında sonuçlar nasıldır?
  - b) “Cevap” olarak gönderilen metinlerde soruya doğrudan yanıt içermeyen yazıların oranı nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03- 1285575
Konu : Soru Önergesi

23.01.2026

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili

İlgi : 23.12.2025 tarihli ve 7/38392 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM Başkanlığına sunulan kanun teklifleri ile yazılı soru ve Meclis araştırması önergelerine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:

1- Soru Cevabı

2- Kanun Teklifleri Tablosu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

EK-1

CEVAPLAR:

Cevap 1., 2., 3., 4. ve 9.- 28. Yasama Döneminde (12.01.2026 tarihi itibarıyla) Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığınca işleme alınan yazılı soru önergelerinin muhataplarına ve önergelerin son durumuna göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Muhatap	Toplam	Geri Alınan	Süresi İçinde Cevaplanan	Süresi Geçtikten Sonra Cevaplanan	Cevaplanmayan	Cevaplanma Süresi Devam Eden
TBMM Başkanlığı	201		191		1	9
Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Cevdet Yılmaz)	1.497		829	514	147	7
Adalet Bakanlığı	5.342		470	2.688	2.029	155
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	1.492		160	1.149	150	33
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	1.835		196	1.110	508	21
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	4.001		321	2.112	1.509	59
Dışişleri Bakanlığı	505		33	107	352	13
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	1.388		349	951	63	25
Gençlik ve Spor Bakanlığı	787	1	36	48	692	10
Hazine ve Maliye Bakanlığı	1.381		221	1.057	81	22
İçişleri Bakanlığı	4.924		238	2.762	1.857	67
Kültür ve Turizm Bakanlığı	1.052		54	705	274	19
Milli Eğitim Bakanlığı	3.012	2	633	2.269	70	38
Milli Savunma Bakanlığı	480		188	247	30	15
Sağlık Bakanlığı	3.018		225	1.060	1.677	56
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	457		157	45	246	9
Tarım ve Orman Bakanlığı	3.988	1	706	2.132	1.091	58
Ticaret Bakanlığı	708		228	457	13	10
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	2.254		570	1.543	103	38
Toplam	38.322	4	5.805	20.956	10.893	664

28. Yasama Döneminde (12.01.2026 tarihi itibarıyla) TBMM Başkanlığınca işleme alınan yazılı soru önergelerinin önerge sahibinin üyesi olduğu siyasi partilere göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Soru Önergesi Sahibi Milletvekillerinin Mensubu Buldukları Siyasi Parti	Toplam	Geri Alınan	Süresi İçinde Cevaplanan	Süresi Geçtikten Sonra Cevaplanan	Cevaplanmayan	Cevaplanma Süresi Devam Eden
Adalet ve Kalkınma Partisi	40		1	15	24	
Cumhuriyet Halk Partisi	15.471	3	2.515	8.319	4.350	284
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	10.817		1.158	5.453	3.932	274
Milliyetçi Hareket Partisi	520		105	269	125	21
İYİ Parti	5.523	1	988	3.371	1.124	39
Yeni Yol Partisi	1.029		134	468	411	16
Hür Dava Partisi	67		11	33	23	
Yeniden Refah Partisi	252		36	123	84	9
Türkiye İşçi Partisi	310		42	173	94	1
Demokratik Bölgeler Partisi	10		3	6	1	
Emek Partisi	481		45	261	167	8
Demokrat Parti	5			3	2	
Demokratik Sol Parti	574		92	351	131	
Saadet Partisi	115		19	64	32	
Demokrasi ve Atılım Partisi	623		88	396	139	
Gelecek Partisi	19		4	11	4	
Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi	2.188		521	1.503	164	
Bağımsız Milletvekili	278		43	137	86	12
Toplam	38.322	4	5.805	20.956	10.893	664

TBMM Başkanlığına sunulan yazılı soru önergeleri ile Meclis araştırması önergelerinin tamamı Anayasa ve İçtüzük hükümlerine uygunluğu açısından TBMM Başkanlığınca incelenmekte ve yapılan değerlendirme sonucunda işleme alınarak gelen kâğıtlar listesinde yayımlanmakta veya sahibine iade edilmektedir.

Anayasa'nın 138'inci maddesinin üçüncü fıkrasında "Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan TBMM İçtüzüğü'nün 67'nci maddesinin ikinci fıkrasında "Başkanlığa gelen yazı ve önergelerde kaba ve yaralayıcı sözler varsa, Başkan, gereken düzeltmelerin yapılması için, o yazı veya önergeyi sahibine geri verir." hükmüne; "Yazılı soru" başlığını taşıyan 96'ncı maddesinde "Yazılı soru, kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmemiş; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile yazılı olarak cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanlığı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir. Yazılı soru önergesi, sadece bir milletvekili tarafından imzalanır ve Başkanlığa verilir. Yazılı soru önergelerine belge eklenemez. Başkan, İçtüzük şartlarına uygun gördüğü önergeleri gelen kâğıtlar listesinde yayımlar ve ilgili Cumhurbaşkanlığı yardımcıları ile bakanlara gönderir." kuralına; "Sorulamayacak konular" başlıklı 97'nci maddesinde ise "Aşağıdaki sorular Başkanlıkça kabul edilmez: a) Başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular; b) Tek amacı istişare sağlamaktan ibaret konular" düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen Anayasa ve İçtüzük hükümleri uyarınca;

1) Meclis araştırması önermeleri ile yazılı soru önermelerinin görülmekte olan bir dava hakkında yargı yetkisinin kullanılmasına müdahale anlamına gelebilecek ifadeler veya sorular içermemesi (Anayasa madde 138),

2) Meclis araştırması önermeleri ile yazılı soru önermelerinin kaba veya yaralayıcı ifadeler içermemesi (İçtüzük madde 67),

3) Yazılı soru önermelerinin kısa olması (İçtüzük madde 96),

4) Yazılı soru önermelerinin gereksiz olması (İçtüzük madde 96),

5) Yazılı soru önermelerinde kişisel görüş ileri sürülmemesi (İçtüzük madde 96),

6) Yazılı soru önermelerinin kişilik ve özel yaşama ilişkin konular hakkında olmaması (İçtüzük madde 96),

7) Yazılı soru önermelerine belge eklenmemesi (İçtüzük madde 96),

8) Başka kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular hakkında yazılı soru önermesi verilmemesi (İçtüzük madde 97), ve

9) Herhangi bir konuda istişare edilmesi amacıyla yazılı soru önermesi verilmemesi (İçtüzük madde 97) gerekmektedir. TBMM Başkanlığına sunulan yazılı soru önermeleri ile Meclis araştırması önermelerinin söz konusu hususlara uygun olup olmadığının değerlendirilmesi ve uygun bulunmayanların işleme alınmaması (iade edilmesi) yetkisi ise yine TBMM İçtüzüğü hükümleri ile (madde 67 ve 96) TBMM Başkanı'na verilmiştir.

Başkanlığımızca yazılı soru önermelerinin Anayasa ve İçtüzük'ün hangi maddelerine dayanılarak iade edildiğine dair istatistiki veri tutulmamaktadır.

Bununla birlikte 24 ila 28. Yasama Dönemlerinde (12.01.2026 tarihi itibarıyla) işleme alınan, süresi içinde cevaplanan, süresi geçtikten sonra cevaplanan ve iade edilen yazılı soru önermelerinin sayısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	24. Dönem	25. Dönem	26. Dönem	27. Dönem	28. Dönem
İşleme Alınan	64.112	2.222	28.989	80.651	38.322
Süresi İçinde Cevaplanan	14.251	165	3.187	10.781	5.805
Süresi Geçtikten Sonra Cevaplanan	24.996	0	9.999	41.998	20.956
İade Edilen	4.907	389	2.768	1.387	372

28. Yasama Döneminde (12.01.2026 tarihi itibarıyla) iade edilen yazılı soru önermelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Siyasi Parti Grubu	Önerge Sayısı
DEM Parti	219
Cumhuriyet Halk Partisi	56
Emek Partisi	31
Yeşil Sol Parti	29
İYİ Parti	20
Türkiye İşçi Partisi	5
Saadet Partisi	5
Yeniden Refah Partisi	2
Demokratik Bölgeler Partisi	2
Bağımsız	2
Demokrat Parti	1
Toplam	372

Başkanlığımızca yazılı soru önergelerinin önerge sahibi milletvekili, önerenin muhatabı, konusu ve önerge sahibi milletvekilinin bağlı olduğu siyasi parti grubu bazlı veriler, yazılı soru önergelerine ilişkin iş ve işlemleri gerçekleştirmek için, yalnızca mevcut yasama döneminde takip edilmekte olup, önceki yasama dönemlerinde mezkûr alanlara ilişkin bir istatistik tutulmamaktadır.

Cevap 5. ve 12.- 24, 26, 27. Yasama Dönemlerinde ve 28. Yasama Döneminde (12.01.2026 tarihi itibarıyla) TBMM Başkanlığına sunulan kanun tekliflerinin son durumları ve teklif sahibi milletvekillerinin mensubu buldukları siyasi partilere göre dağılımları Ek-2'de yer alan tablolarda gösterilmiştir.

Ayrıca, 25. Yasama Döneminde, TBMM Başkanlığına sunulan kanun teklifi sayısı 613'tür. Bunlardan 8'i gelen kağıtlar listesine girmeden geri alınmış olup, 605'i Yasama Dönemi sonunda hükümsüz sayılmıştır. Bu Yasama Döneminde TBMM ihtisas komisyonları oluşturulmadığından kanun tasarı ve teklifleri komisyonlara havale edilememiş, dolayısıyla tekliflere işlem yapılamadığından esas numarası verilememiştir.

Cevap 6. ve 11.- 28. Yasama Döneminde (12.01.2026 tarihi itibarıyla) Genel Kurulda görüşülerek kabul edilen Meclis araştırması önergelerinin ilk imza sahibi milletvekillerinin/grup başkanvekillerinin mensubu buldukları siyasi partilere göre dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Meclis Araştırması Önergesi Sahibi Milletvekillerinin/Grup Başkanvekillerinin Mensubu Buldukları Siyasi Parti	Meclis Araştırması Açılması Kabul Edilen
Adalet ve Kalkınma Partisi	10
Cumhuriyet Halk Partisi	10
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	8
Milliyetçi Hareket Partisi	10
İYİ Parti	10
Yeni Yol Partisi	4
Saadet Partisi	5
Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi	2
Toplam	59

28. Yasama Döneminde (12.01.2026 tarihi itibarıyla) Genel Kurulda görüşülerek kabul edilen Meclis araştırması önergeleriyle toplamda 10 Meclis Araştırması Komisyonu kurulmuş, 10 Meclis Araştırması Komisyonu da fiilen toplanmıştır, 3 Meclis Araştırması Komisyonu ise çalışmalarını tamamlayarak hazırladığı raporunu TBMM Başkanlığına sunmuştur. Meclis Araştırması Komisyonlarının son durumları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

28. Yasama Döneminde Kurulan Meclis Araştırması Komisyonları	Durumu
Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu	Komisyon Raporu Dağıtıldı
Erzincan'ın İliç İlçesindeki Bir Altın Madeninde Meydana Gelen Kazanın Tüm Yönleriyle Araştırılması ve Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu	Komisyon Raporu Dağıtıldı
Yapay Zekânın Kazanımlarına Yönelik Atılacak Adımların Belirlenmesi, Bu Alanda Hukuki Altyapının Oluşturulması ve Yapay Zekâ Kullanımının Barındırdığı Risklerin Önlenmesine İlişkin Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu	Komisyon Raporunun Yazım Süreci Devam Ediyor
Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu	Komisyon Raporunun Yazım Süreci Devam Ediyor
Kadınların Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığa Maruz Kalmalarının Önlenerek Bu Alandaki Mevcut Düzenlemelerin Gözden Geçirilmesi ve Alınması Gereken Ek Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu	Komisyon Raporu Dağıtıldı
Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu	Komisyon Raporunu Verdi (Basım Aşamasında)
Bolu Kartalkaya Mevkiinde Bulunan Bir Otelde Meydana Gelen Yangın Faciasının Tüm Boyutlarıyla Araştırılarak İlgili Kurum ve Kuruluşların Sorumluluklarının Tespit Edilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu	Komisyon Raporunun Yazım Süreci Devam Ediyor
2025 Yılı'nın Nisan Ayında Ülkemizde Gerçekleşen Zirai Don Olayının Sonuçlarının Araştırılması, Üreticilerin ve Tarımsal Ürünlerin Uğradığı Zararların Tespiti ve Gelecekte Yaşanabilecek Benzer Olayların Etkilerinin En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu	Komisyon Raporunun Yazım Süreci Devam Ediyor
Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu	Komisyon Raporunun Yazım Süreci Devam Ediyor
Çocukların Suça Sürüklenmesine Yol Açan Nedenlerin Tüm Boyutlarıyla İncelenerek Koruyucu ve Önleyici Mekanizmalar Geliştirilmesi ile Çocukların Toplumsal Yaşama Etkin Katılımlarının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu	Komisyon Çalışmaları Sürüyor

24 ila 28. Yasama Dönemlerinde (12.01.2026 tarihi itibarıyla) Genel Kurulda görüşülerek Meclis araştırması açılması kabul edilen ve Meclis araştırması açılması kabul edilmeyen önergelerin sayısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	24. Dönem	25. Dönem	26. Dönem	27. Dönem	28. Dönem
Meclis Araştırması Açılması Kabul Edilen	115	0	66	230	59
Meclis Araştırması Açılması Kabul Edilmeyen	1	1	0	1	0

Başkanlığımızca Meclis araştırması önergelerinin önerge sahibi milletvekili, konusu ve önerge sahibi milletvekilinin bağlı olduğu siyasi parti grubu bazlı veriler, Meclis araştırması önergelerine ilişkin iş ve işlemleri gerçekleştirmek, yalnızca mevcut yasama döneminde, için takip edilmekte olup, önceki yasama dönemlerinde mezkûr alanlara ilişkin bir istatistik tutulmamaktadır.

Cevap 7.- 28. Yasama Döneminde (12.01.2026 tarihi itibarıyla) TBMM Başkanlığınca işleme alınan yazılı soru önergelerinin önerge sahibinin üyesi olduğu siyasi partiye göre toplam sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Siyasi Parti	Yazılı Soru Önergesi Veren Milletvekili Sayısı	Yazılı Soru Sayısı
Adalet ve Kalkınma Partisi	10	40
Cumhuriyet Halk Partisi	140	15.471
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	54	10.817
Milliyetçi Hareket Partisi	21	520
İYİ Parti	40	5.523
Yeni Yol Partisi	21	1.029
Hür Dava Partisi	3	67
Yeniden Refah Partisi	4	252
Türkiye İşçi Partisi	3	310
Demokratik Bölgeler Partisi	3	10
Emek Partisi	2	481
Gelecek Partisi	4	19
Demokrasi ve Atılım Partisi	15	623
Demokrat Parti	3	115
Demokratik Sol Parti	1	5
Saadet Partisi	20	574
Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi	53	2.188
Bağımsız Milletvekili	19	278
Toplam	416	38.322

Cevap 8.- İçtüzük'ün "Komisyonlarda inceleme süresi" başlıklı 37'nci maddesi "Kanun tekliflerinin esas komisyonlara havale gününden itibaren en geç kırkbeş gün içinde sonuçlandırılması gerekir." hükmü ile "Bu sürenin bitiminde teklifin doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını teklif sahipleri isteyebilirler. Bu istemler üzerine komisyon ve teklif sahibi

beşer dakikayı geçmemek üzere söz alabilir. Genel Kurul işaret oyuyla karar verir.” hükümlerini haizdir. Dolayısıyla İktüzük’ün 37’nci maddesi uyarınca kanun tekliflerinin doğrudan görüşülmesi söz konusu olmamakla birlikte, süresi içerisinde esas komisyonda görüşülmeyen kanun tekliflerinin doğrudan Genel Kurulun gündemine alınmasına ilişkin önergeler görüşülerek karara bağlanmaktadır.

28’inci Yasama Döneminde (12.01.2026 tarihi itibarıyla); İktüzük’ün 37’nci maddesine göre işleme alınan kanun tekliflerinin doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasına ilişkin önerge sayısı 54’tür. Söz konusu önergeler, kanun tekliflerinin oylamasına ilişkin olmayıp, önergeye konu kanun teklifinin doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasına dairdir. Bu önergelere bir tanesi kabul edilerek önergeye konu kanun teklifi Genel Kurul gündemine 158 Sıra Sayısı ile girmiş ve henüz Genel Kurul görüşmelerine başlanmamıştır. Dolayısıyla kanunlaşan herhangi bir kanun teklifi bulunmamaktadır.

Siyasi Parti Grubu	Önerge Sayısı
Cumhuriyet Halk Partisi	36
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	10
Saadet Partisi	2
İYİ Parti	1
Yeni Yol Partisi	1
Demokrasi ve Atılım Partisi	1
Demokrat Parti	1
Hür Dava Partisi	1
Gelecek Partisi	1

Cevap 10. ve 13.- İktüzük’ün 99’uncu maddesinin birinci fıkrasında yazılı sorunun cevabının bir Cumhurbaşkanı yardımcısı veya ait olduğu bakanlık eliyle Meclis Başkanlığına sunulacağı, Meclis Başkanının bu cevabı derhal soru sahibine iletileceği ve süresi içerisinde gelen cevapların alındığı günkü veya bir sonraki birleşim tutanağına ekleneceği hükmüne bağlanmıştır. Aynı maddenin son fıkrasında ise süresi içerisinde cevaplandırılmayan yazılı soru önergelerinin gelen kâğıtlar listesinde ilan edileceği ve bu durumun Cumhurbaşkanı yardımcısına veya bakanlara gönderileceği düzenlenmiştir.

Başkanlığımızca mezkûr İktüzük hükmü çerçevesinde yazılı soru önergelerinin cevapları önerge sahibinin adı, esas numarası ve konu uyumluluğu açılarından kontrol edilerek soru sahibine iletilmekte olup, önergelere verilen cevapların içeriğine ilişkin herhangi bir kayıt veya istatistiki veri tutulmamaktadır. Süresi içerisinde gelen cevaplar, alındığı günkü veya bir sonraki birleşim tutanağına eklenmekte, süresi içerisinde cevaplandırılmayan yazılı soru önergeleri gelen kâğıtlar listesinde ilan edilmekte ve bu durum yazılı soru önergelerinin muhataplarına bildirilmektedir.

Bunun dışında Anayasa ve İktüzük’te Başkanlığımıza soru önergelerinin cevaplandırılmasına veya gelen cevapların içeriğine yönelik denetim görev ve yetkisi verilmemiştir. Dolayısıyla önergelerin cevaplandırılması noktasında Başkanlığımızın yetkisi önerge muhatabı ve sahibi arasında koordineyi sağlamakla sınırlıdır.

Bununla birlikte, önceki yasama dönemlerinde olduğu gibi bu yasama döneminde de Başkanlığımızca 05.12.2023, 28.06.2024, 05.12.2024, 24.06.2025 ve 05.12.2025 tarihlerinde Cumhurbaşkanı yardımcısı ile bakanlıklara yazılı soru önergelerinin cevaplandırılma durumunu gösteren yazılar yazılmıştır. Bu yazılarda yazılı soru önergelerine süresi içinde cevap verilmesi ve verilecek cevapların TBMM’nin saygınlığına uygun olacak şekilde soruları tam olarak karşılayan, yeterli ve tatminkâr nitelikte hazırlanması hususu iletılmıştir. Bu uygulamaya devam edilecektir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında TBMM Başkanlığınca yazılı soru önergeleri ve cevapları ile ilgili işlemler Anayasa ve TBMM İktüzüğü’nde öngörülen yetki ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

24. YASAMA DÖNEMİ

Kanun Teklifi Sahibi Milletvekillerinin Üyesi Oluğu Sıvası Partinin Adı	TBMM Başkanlığına Sunulan (Toplam)	Komisyonlarda Bulunan	Gündemde	Kanunlaşan	Cumhurbaşkanınca İade	Geri Alınan	Karar Olan	İstifade Gelen	İade Edilen
Adalet ve Kalkınma Partisi	143	51	9	78	1	2	1	1	
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)									
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	1				1				
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)									
Barış ve Demokrasi Partisi (BDP)*									
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)	1						1		
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)									
Barış ve Demokrasi Partisi (BDP)*									
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)	1			1					
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)									
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)*									
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)	4	1		2	1				
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)*									
Anadolu Partisi	3	3							
Bağımsız	31	24		6				1	
Barış ve Demokrasi Partisi (BDP)	1	1							
Bağımsız*									
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	2	1		1					
Bağımsız*									
Barış ve Demokrasi Partisi (BDP)	196	165	2	28		1			
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	1	1							
Barış ve Demokrasi Partisi (BDP)*									
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	1844	1628	14	186	1	4		6	5
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	1	1							
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)*									
Demokratik Gelecek Partisi (DGP)	1	1							
Halkların Demokratik Partisi (HDP)	54	51		1					2
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)	560	497	1	59		2		1	
Toplam	2844	2425	26	362	4	9	2	9	7

26. YASAMA DÖNEMİ

Kanun Teklifi Sahibi Milletvekillerinin Üyesi Olduğu Siyasi Partinin Adı	TBMM Başkanlığına Sunulan (Toplam)	Komisyonlarda Bulunan	Gündemde	Kanunlaşan	Cumhurbaşkanınca İade	Geri Alınan	Karar Olan	Tatilde Gelen	İade Edilen
Adalet ve Kalkınma Partisi	45	16	2	26		1			
Adalet ve Kalkınma Partisi (Ak Parti) Milletvekili Hareket Partisi (MHP) >	3			2			1		
Bağımsız	11	11							
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	1882	1824	1	11		14		21	11
Halkların Demokratik Partisi (HDP)	141	127		1				1	12
İYİ Parti	14	13						1	
Milletvekili Hareket Partisi (MHP)	298	287		10		1			
Toplam	2394	2278	3	50	0	16	1	23	23

27. YASAMA DÖNEMİ

Kanun Teklifi Sahibi Milletvekillerinin Üyesi Olduğu Siyasi Partinin Adı	TBMM Başkanlığına Sunulan (Toplam)	Komisyonunda Bulunan	Gündemde	Kanunlaşan	Cumhurbaşkanınca İade	Karar Olan	Geri Alınan	Tatilde Gelen	İade Edilen
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)	443	67	86	284	1	1	4		
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)									
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	1			1					
Halkların Demokratik Partisi (HDP)									
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)									
İYİ Parti*									
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)	1	1							
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)*									
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)									
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)			1						
SAADET Partisi	1								
Büyük Birlik Partisi (BBP)									
Bağımsız*									
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)	13	2		11					
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)*									
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)	2			2					
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)									
Büyük Birlik Partisi (BBP)*									
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	3249	3235					9	2	3
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)									
İYİ Parti									
Demokrasi ve Atılım Partisi (DEVA)	1	1							
SAADET Partisi									
Demokrat Parti (DP)*									
Halkların Demokratik Partisi (HDP)	597	566					2		29
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)	310	308					2		
İYİ Parti	347	346							1
SAADET Partisi	7	7							
Büyük Birlik Partisi (BBP)	9	9							
Türkiye İşçi Partisi (TİP)	20	20							
Memleket Partisi (Memleket)	50	50							
Demokrat Parti (DP)	5	5							
Zafer Partisi	13	13							
Bağımsız	19	19							
Toplam	5088	4649	87	298	1	1	17	2	33

28. YASAMA DÖNEMİ

Kanun Teklif Sahibi Milletvekillerinin Üyesi	TBMM Başkanlığına Sunulan (Toplam)	Konseyonda Bulunan	Gündemde	Kanunlaşan	Gerç Gönderilen Kanun	Karar Olan	Gerç Alınan	İade Edilen
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti)	251	30	108	111			2	
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	2071	2065					3	3
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM)	325	314					1	10
Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)	111	111	1					
İYİ Parti	136	136						
YENİ YOL Partisi	55	55						
Bağımsız	37	37						
Hür Dava Partisi (HÜDA PAR)	12	11	1					
YENİDEN REFAH Partisi	61	58					3	
Türkiye İşçi Partisi (TİP)	13	13						
Demokratik Bölgeler Partisi (DBP)	2	2						
SAADET Partisi	44	44						
Demokratik Sol Parti (DSP)	3	3						
Demokrat Parti (DP)	17	17						
Gelecek Partisi	6	6						
Demokrasi ve Atılım Partisi (DEVA)	156	155					1	
Yeşil Sol Parti	157	157						
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)								
Türkiye İşçi Partisi								
YENİDEN REFAH Partisi	1	1						
Emek Partisi (EMEP)								
Demokrat Parti (DP)*								
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)								
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM)	1	1						
Türkiye İşçi Partisi (TİP)								
Emek Partisi (EMEP)*								
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM)								
Demokrasi ve Atılım Partisi (DEVA)	1	1						
SAADET Partisi								
YENİDEN REFAH Partisi								
Bağımsız*								
Demokrasi ve Atılım Partisi (DEVA)	1	1						
SAADET Partisi*								

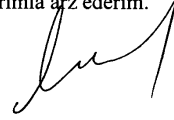
YENİ YOL Partisi	2	2										
SAADET Partisi*												
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	1	1										
YENİ YOL Partisi												
Demokrasi ve Atılım Partisi (DEVA)*	1	1										
YENİ YOL Partisi												
YENİDEN REFAH Partisi*	1	1										
YENİ YOL Partisi												
Demokrat Parti (DP)*	1	1										
Bağımsız												
Demokrat Parti (DP)*	1	1										
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM)	2	2										
Yeşil Sol Parti*												
Toplam	3469	3226	109	111	0	0	0	10	13			

* İlgili satırlardaki sayılar, farklı siyasi partilere mensup milletvekilleri tarafından verilen ortak kanun tekliflerini göstermektedir.

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/38393)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş tarafından Anayasanın 98 'inci ve TBMM İctüzüğünün 96 'ncı ve 99 'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu; Türkiye'de insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, ihlal iddialarının araştırılması, ceza infaz kurumları başta olmak üzere kapalı kurumların izlenmesi ve bu alanlarda Meclis'e politika/öneri geliştirilmesi açısından kritik bir denetim mekanizmasıdır. Ancak Komisyon'a yapılan başvuruların nasıl işlendiği; hangi aşamalardan geçtiği; kaç başvurunun hangi gerekçelerle reddedildiği; hangi başvurularda ihlal tespiti yapıldığı; suç duyurularının, yerinde incelemelerin ve alt komisyon çalışmalarının **sonuç üretme kapasitesi** kamuoyuna düzenli, ölçülebilir ve karşılaştırılabilir verilerle açıklanmamaktadır.

Komisyonun, özellikle cezaevleri, kolluk uygulamaları, yargısal süreçler, ayrımcılık, ifade özgürlüğü, OHAL kaynaklı toplu ihlaller ve kırılğan gruplara (kadın, çocuk, LGBTİ+, engelli) ilişkin ihlallerde **etkin bir izleme ve müdahale mekanizması** olup olmadığı; ayrıca uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesine katkısının nasıl ölçüldüğü hususu, TBMM'nin denetim görevi bakımından önem taşımaktadır. Bu nedenle Komisyonun 24–28. Yasama Dönemlerindeki başvuru ve faaliyetlerinin kapsamlı biçimde ortaya konulması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. **24, 25, 26, 27 ve 28. Yasama Dönemlerinde** İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'na başvuran kişi sayısı ve toplam başvuru sayısı kaçtır?
  - a) Başvuruların yıl yıl dağılımı nedir?
  - b) Başvuruların il/ilçe, kurum türü (cezaevi, kolluk, mahkeme, idare, sosyal hizmet vb.) ve ihlal alanı bazında dağılımı nedir?
2. Bu dönemlerde başvuruların kaç milletvekilleri tarafından yapılmıştır?
  - a) Milletvekili başvurularının dönem ve yıl bazında dağılımı nedir?
  - b) Milletvekili başvuruları hangi konu başlıklarında yoğunlaşmıştır?

3. Yasama Döneminde başvuru yapan milletvekillerinin **toplam başvuru sayılarına ilişkin istatistiksel dağılımı** nedir?
  - a) Milletvekillerinin parti gruplarına göre dağılımı nedir?
  - b) En çok başvuru yapılan ilk 10 konu başlığı nedir?
4. Söz konusu dönemlerde yapılan başvurular **hangi tür insan hakları ihlali iddialarını** kapsamaktadır?
  - a) Başvurular; (işkence/kötü muamele, adil yargılanma, ifade/örgütlenme özgürlüğü, ayrımcılık, sağlık hakkı, yaşam hakkı, kadın/çocuk hakları vb.) başlıklara göre kaç adettir?
  - b) Bu başlıklarda yıllara göre artış/azalış oranları nedir?
5. Kaç başvuru, Komisyonun **yetki alanı dışında** olduğu gerekçesiyle reddedilmiş veya başvurucuya olumsuz dönüş yapılmıştır?
  - a) “Yetki alanı dışı” gerekçesi alt kırılımları nelerdir? (yargısal süreç, idari itiraz yolu, dilekçe usulü vb.)
  - b) Bu dosyaların kaç **başka mercilere yönlendirilmiştir**; hangi mercilere?
6. Başvuruların kaçında **eksik bilgi-belge** gerekçesiyle işlem yapılamamıştır?
  - a) Eksiklerin tamamlanması için başvurucuya tanınan süre ve izlenen prosedür nedir?
7. Komisyona yapılan başvurular neticesinde **hangi işlemler** gerçekleştirilmiştir?
  - a) İşlem türlerine göre sayılar nedir? (kurumlardan bilgi isteme, başvurucu görüşmesi, kurum ziyareti önerisi, alt komisyona sevk, raporlama vb.)
  - b) Başvuruların **ortalama sonuçlandırılma süresi (gün)** nedir? (dönem, yıl, konu başlığı bazında)
8. Kaç başvuru sonucunda ilgili kişi veya kurumların insan haklarını ihlal ettiği kanaatine varılmıştır?
  - a) Bu kanaate varılan dosyalarda ihlal alanı ve kurum türü dağılımı nedir?
  - b) Tespit doğrultusunda hangi işlemler uygulanmıştır? (tavsiye kararı, izleme, TBMM’ye bildirim, ilgili kuruma yazı, rapor vb.)
  - c) İhlal tespiti yapılan dosyalarda **takip/izleme** yapılmış mıdır; yapıldıysa sonuçları nelerdir?
9. Komisyonun verdiği tavsiye/uyarı yazılarından sonra ilgili kurumların **geri dönüş/uyum oranı** nedir?
  - a) Uymayan kurumlar için ikinci bir işlem/izleme mekanizması var mıdır?
10. Söz konusu dönemlerde Komisyon tarafından kaç adet **suç duyurusunda** bulunulmuştur? Bu suç duyurularının hukuki akıbeti ne olmuştur?
  - a) Suç duyuruları konu başlıklarına göre (işkence, kötü muamele, yaşam hakkı ihlali, cinsel şiddet, görevi kötüye kullanma vb.) kaç adettir?
  - b) Kaçında soruşturma açılmış, kaçında takipsizlik verilmiş, kaçında iddianame düzenlenmiş, kaçında mahkûmiyet/beraat kararı çıkmıştır?
11. Bu dönemlerde kaç adet **yerinde inceleme** gerçekleştirilmiştir? Bu ziyaretlerde insan hakları ihlallerine rastlanmıştır mı?
  - a) Yerinde incelemelerin türü (cezaevi, geri gönderme merkezi, karakol, hastane/kurum vb.) ve il bazında dağılımı nedir?
  - b) Tespit edilen temel ihlaller ve bunlara ilişkin yapılan işlemler nelerdir?
12. Söz konusu dönemlerde kaç **alt komisyon** kurulmuştur? Bu alt komisyonlara iletilen yerinde inceleme taleplerinin kaç hayata geçirilmiştir?

- a) Hayata geçirilmeyen taleplerin gerekçeleri nelerdir?
- b) Alt komisyon raporlarının yayımlanma/Meclis'e sunulma sayısı kaçtır?
13. **Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonu** kaç ziyaret gerçekleştirmiştir? Bu ziyaretlerde tespit edilen hak ihlalleri nelerdir?
- a) Ziyaretlerin cezaevi türüne göre dağılımı (F, T, L, Yüksek Güvenlikli, S tipi, kadın/çocuk cezaevi vb.) nedir?
- b) Tespitler sonrası yapılan izleme/tekrar ziyaret sayısı kaçtır?
14. Komisyonun insan hakları ihlallerini önlemede ve müdahale etmede etkili bir yapıya sahip olup olmadığına dair herhangi bir **kurumsal araştırma** yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
- a) Yapılmadıysa gerekçesi nedir; yapılması planlanmakta mıdır?
15. Komisyon tarafından önerilen yasa tekliflerinin **yasalaşma oranı** nedir? Yasalaşma sürecinde karşılaşılan başlıca engeller nelerdir?
- a) Dönem dönem önerilen teklif sayıları ve yasalaşanların listesi nedir?
- b) Engellerin (komisyon gündemine alınmama, siyasi çoğunluk, idari görüş, bütçe vb.) dağılımı nedir?
16. Komisyonun, insan haklarına dair **uluslararası yükümlülükleri** yerine getirmede etkisi ne ölçüdedir? Bu süreçte hangi uluslararası iş birlikleri ve projeler öne çıkmıştır?
- a) CPT, BM mekanizmaları, Avrupa Konseyi/AGİT vb. ile yürütülen temasların sayısı ve çıktıları nelerdir?
- b) Bu iş birliklerinden doğan rapor/proje çıktıları kamuoyuna açıklanmakta mıdır?
17. Komisyonun cezaevlerinde **kadın, çocuk, LGBTİ+ ve engellilere** yönelik ihlallerle ilgili özel bir izleme çalışması olmuş mudur? Varsa sonuçları nelerdir?
- a) Bu gruplara ilişkin başvuruların sayısı ve ihlal türleri nedir?
- b) Koruyucu/önleyici öneriler ve uygulamaya dönüşen adımlar nelerdir?
18. Komisyon, **OHAL döneminde yaşanan toplu hak ihlallerini** özel olarak ele almış mıdır? Özel raporlama/izleme faaliyeti olmuşsa sonuçları nedir?
- a) KHK uygulamaları, ihraçlar, pasaport/seyahat, mülkiyet, çalışma hakkı vb. alanlarda kaç dosya ele alınmıştır?
19. İnsan hakları başvurularının **bölgeler arası dağılımı** nasıldır? Belirli bölgelerden gelen başvuru yoğunluğu sistematik ihlal olasılığına işaret etmekte midir?
- a) Bölge/il bazında başvuru sayıları ve başlıca ihlal türleri nedir?
- b) Bu veriler ışığında Komisyonun bölgesel izleme/ziyaret planı var mıdır?
20. Komisyona başvuran bireylerin **demografik profiline** (yaş, cinsiyet, meslek grubu vb.) dair analiz yapılmakta mıdır?
- a) Yapılıyorsa temel bulgular nelerdir ve hangi periyotlarla raporlanmaktadır?
- b) Yapılmıyorsa gerekçesi nedir?
21. Komisyon, bireysel başvuruların dışında **resen** gündeme aldığı konular olmuş mudur? Resen başlatılan inceleme/soruşturma sayısı kaçtır ve sonuçları nelerdir?
- a) Resen ele alınan konuların başlıkları ve alınan kararlar nelerdir?
- b) Resen incelemelerde kurumların bilgi-belge sunma oranı nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1785587
Konu : Soru Önergesi

23.01.2026

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili

İlgi : 23.12.2025 tarihli ve 7/38393 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:
1- Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1., 19. ve 20.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvuruların sayısı ve Yasama Dönemleri de dikkate alınarak bölünmüş yıllara göre dağılımı ile başvurulara dair il bazlı dağılım aşağıdaki tablolarda sunulmuştur:

Başvuru Sayıları				
24. Dönem	25. Dönem	26. Dönem	27. Dönem	28. Dönem (şu ana kadar)
7734	441	10550	13824	9886

Yıl Bazlı Dağılım

24. Dönem	Yıl	2011	2012	2013	2014	2015
	Sayı	996	2848	1770	1604	516

25. Dönem	Yıl	2015
	Sayı	441

26. Dönem	Yıl	2015	2016	2017	2018
	Sayı	202	6728	2626	994

27. Dönem	Yıl	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Sayı	1326	2737	2590	2719	3639	813

28. Dönem	Yıl	2023	2024	2025
	Sayı	2148	3976	3762

İl Bazlı Dağılım

ADANA	243
ADİYAMAN	3
AFYONKARAHİSAR	302
AĞRI	102
AKSARAY	73
AMASYA	15
ANKARA	2405
ANTALYA	354
ARDAHAN	7
ARTVİN	8
AYDIN	46
BALIKESİR	176
BARTIN	10
BATMAN	64
BAYBURT	12
BİLECİK	22

BİTLİS	56
BOLU	204
BURDUR	119
BURSA	41
ÇANAKKALE	29
ÇANKIRI	2
ÇORUM	179
DENİZLİ	44
DİYARBAKIR	227
DÜZCE	43
EDİRNE	125
ELAZIĞ	100
ERZİNCAN	217
ERZURUM	206
ESKİŞEHİR	169
GAZİANTEP	91
GİRESUN	56
GÜMÜŞHANE	11
HAKKARİ	6
HATAY	38
İĞDIR	59
ISPARTA	29
İSTANBUL	462
İZMİR	391
İZMİT	2
KAHRAMANMARAŞ	34
KARABÜK	112
KARAMAN	21
KARS	18
KASTAMONU	3
KAYSERİ	144
KIRIKKALE	183
KIRKLARELİ	13
KİRŞEHİR	200
KİLİS	57
KOCAELİ	146
KONYA	298
KÜTAHYA	115
MALATYA	74
MANİSA	60
MARDİN	7
MERSİN	220
MUĞLA	109
MUŞ	31
NEVŞEHİR	2
NİĞDE	9

ORDU	32
OSMANIYE	74
RİZE	38
SAKARYA	105
SAMSUN	231
SİİRT	2
SİNOP	4
SİVAS	14
ŞANLIURFA	69
ŞIRNAK	49
TEKİRDAĞ	222
TOKAT	82
TRABZON	61
UŞAK	23
VAN	113
YALOVA	1
YOZGAT	154
ZONGULDAK	8
Genel Toplam	9886

Bununla birlikte, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna başvuru yapanların demografik dağılımına dair Komisyonunda herhangi bir istatistik bulunmamaktadır.

Cevap 2. ve 3.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna milletvekilleri tarafından yapılan başvuruların sayısı ve Yasama Dönemleri de dikkate alınarak bölünmüş yıllara göre dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

24 Dönem	Yıl	2011	2012	2013	2014	2015	Genel Toplam
	Sayı	13	91	56	24	14	198

25 Dönem	Yıl	2015	Genel Toplam
	Sayı	1	1

26 Dönem	Yıl	2015	2016	2017	2018	Genel Toplam
	Sayı	3	246	350	64	663

27 Dönem	Yıl	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Genel Toplam
	Sayı	388	784	869	693	1239	211	4184

28 Dönem	Yıl	2023	2024	2025	Genel Toplam
	Sayı	461	757	700	1918

Cevap 4.- 24. Yasama Dönemi, 25. Yasama Dönemi, 26. Yasama Dönemi, 27. Yasama Dönemi ve 28. Yasama Döneminde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurular, 1982 Anayasası, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Ek Protokoller ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi dikkate alınarak sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırma uyarınca yapılan başvuruların hak ihlallerine göre dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

	İHLAL KONULARI	Toplam
24. Dönem	Ayrımcılık Yasağı	117
	Haberleşmenin Gizliliği	5
	Din ve Vicdan Özgürlüğü	24
	Düşünce ve İfade Özgürlüğü	5
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	3
	Örgütlenme Özgürlüğü	8
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	55
	Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü	22
	Seçme ve Seçilme Hakkı	2
	Hak Arama Hürriyeti	85
	Yaşama Hakkı	187
	Adli Hata Sonucu Tazminat Hakkı	6
	Çocuk Hakları	15
	Yaşlıların Hakları	3
	Engellilerin Hakları	72
	Kadın Hakları	5
	Mülkiyet Hakkı	225
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	88
	Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	116
	Bilim ve Sanat Özgürlüğü	1
	Sosyal Güvenlik Hakkı	280
	İşkence Yasağı	78
	Sığınma Hakkı	7
	İhraç, Sınır dışı veya İade Etme Yasağı	11
	Uyruklu Hakkı	17
	Dilekçe Hakkı	14
	Bilgi Edinme Hakkı	19
	Çevre Hakkı	33
	Sağlık ve Hasta Hakkı	235
	Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	2949
Diğer Haklar	293	

24. Dönem	Kötü Muamele	240
	Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	91
	Hak İhlali İçermeyenler	595
	Çalışma Hakkı	164
	Kölelik ve Zorla Çalıştırma Yasağı	3
	Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	202
	Adil Yargılanma Hakkı	1765
	Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	16
	Konut Dokunulmazlığı	13
	Genel Toplam	8069

	İHLAL KONULARI	Toplam
25. Dönem	Ayrımcılık Yasağı	5
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	2
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	1
	Hak Arama Hürriyeti	2
	Yaşama Hakkı	3
	Engellilerin Hakları	3
	Kadın Hakları	2
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	3
	Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	1
	Sosyal Güvenlik Hakkı	3
	İşkence Yasağı	4
	Sığınma Hakkı	1
	Çevre Hakkı	1
	Sağlık ve Hasta Hakkı	12
	Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	260
	Diğer Haklar	9
	Kötü Muamele	14
	Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	1
	Hak İhlali İçermeyenler	12
	Çalışma Hakkı	9
	Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	18
	Adil Yargılanma Hakkı	87
	Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	2
Genel Toplam	455	

	İHLAL KONULARI	Toplam
	Ayrımcılık Yasası	51
	Haberleşmenin Gizliliği	5
	Din ve Vicdan Özgürlüğü	127
	Düşünce ve İfade Özgürlüğü	3
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	2
	Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkı	2
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	35
	Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü	25
	Hak Arama Hürriyeti	3764
	Yaşama Hakkı	167
	Adli Hata Sonucu Tazminat Hakkı	1
	Çocuk Hakları	8
	Yaşlıların Hakları	1
	Engellilerin Hakları	21
26. Dönem	Kadın Hakları	5
	Mülkiyet Hakkı	51
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	224
	Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	3955
	Bilim ve Sanat Özgürlüğü	1
	Sosyal Güvenlik Hakkı	77
	İşkence Yasası	67
	Sığınma Hakkı	7
	İhraç, Sınır dışı veya İade Etme Yasası	6
	Uyruklu Hakkı	6
	Dilekçe Hakkı	8
	Bilgi Edinme Hakkı	3
	Çevre Hakkı	7
	Sağlık ve Hasta Hakkı	147
	Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	3861
	Azınlık Hakları	1
	Diğer Haklar	48
	Kötü Muamele	204
	Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	153
	Hak İhlali İçermeyenler	392
	Çalışma Hakkı	184
	Kölelik ve Zorla Çalıştırma Yasası	2

26. Dönem	Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	464
	Adil Yargılanma Hakkı	2116
	Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	27
	Konut Dokunulmazlığı	2
	Genel Toplam	16230

	İHLAL KONULARI	Toplam
27. Dönem	Ayrımcılık Yasağı	140
	Haberleşmenin Gizliliği	9
	Din ve Vicdan Özgürlüğü	8
	Düşünce ve İfade Özgürlüğü	15
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	27
	Örgütlenme Özgürlüğü	1
	Toplantı ve Gösteri Yürütüşü Hakkı	8
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	315
	Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü	61
	Seçme ve Seçilme Hakkı	7
	Hak Arama Hürriyeti	45
	Yaşama Hakkı	150
	Adli Hata Sonucu Tazminat Hakkı	2
	Çocuk Hakları	41
	Yaşlıların Hakları	3
	Engellilerin Hakları	65
	Kadın Hakları	5
	Mülkiyet Hakkı	106
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	141
	Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	230
	Bilim ve Sanat Özgürlüğü	1
	Sosyal Güvenlik Hakkı	121
	İşkence Yasağı	172
	Sığınma Hakkı	10
	İhraç, Sınır dışı veya İfade Etme Yasağı	16
	Uyruklu Hakkı	6
	Dilekçe Hakkı	25
	Bilgi Edinme Hakkı	12
	Çevre Hakkı	6
	Sağlık ve Hasta Hakkı	899

27. Dönem	Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	9247
	Azınlık Hakları	4
	Diğer Haklar	318
	Kötü Muamele	581
	Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	32
	Hak İhlali İçermeyenler	388
	Çalışma Hakkı	84
	Kölelik ve Zorla Çalıştırma Yasağı	2
	Kişî Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	89
	Adil Yargılanma Hakkı	1976
	Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	8
	Konut Dokunulmazlığı	7
	Genel Toplam	15383

	İHLAL KONULARI	Toplam
28. Dönem	Ayrımcılık Yasağı	49
	Haberleşmenin Gizliliği	4
	Din ve Vicdan Özgürlüğü	8
	Düşünce ve İfade Özgürlüğü	5
	İletişim ve Basın Özgürlüğü	19
	Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hakkı	1
	Aile Kurma ve Ailenin Korunması	168
	Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü	23
	Seçme ve Seçilme Hakkı	3
	Hak Arama Hürriyeti	23
	Yaşama Hakkı	45
	Adli Hata Sonucu Tazminat Hakkı	18
	Çocuk Hakları	2
	Yaşlıların Hakları	26
	Engellilerin Hakları	4
	Kadın Hakları	38
	Mülkiyet Hakkı	41
	Eğitim ve Öğrenim Hakkı	39
	Çalışma ve Sözleşme Özgürlüğü	1
	Bilim ve Sanat Özgürlüğü	15
Sosyal Güvenlik Hakkı	42	

28. Dönem	İşkence Yasağı	10
	Sığınma Hakkı	6
	İhraç, Sınırdışı veya İade Etme Yasağı	6
	Uyruklu Hakkı	42
	Dilekçe Hakkı	12
	Bilgi Edinme Hakkı	4
	Çevre Hakkı	719
	Sağlık ve Hasta Hakkı	5585
	Tutuklu ve Hükümlülerin Hakları	1
	Azınlık Hakları	92
	Diğer Haklar	431
	Kötü Muamele	8
	Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı	241
	Hak İhlali İçermeyenler	10
	Çalışma Hakkı	1
	Kölelik ve Zorla Çalıştırma Yasağı	38
	Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı	921
	Adil Yargılanma Hakkı	7
	Özel Hayatın Gizliliği Hakkı	4
	Konut Dokunulmazlığı	9
Genel Toplam	11152	

Komisyondun kendisine gelen başvuruları hak konularına göre ayırması, bu hakların ihlal edildiğinin tespiti anlamına gelmemektedir. Burada yapılan sadece iddiaları ortaya koymak, bir başvurunun hangi hak kapsamında değerlendirilebileceğini belirlemektir.

Bununla birlikte, ilgili istatistiklerde ihlal iddiası sayısının dilekçe sayısını aşmasının nedeni, bazı başvurularda birden fazla hakkın ihlal edildiğinin ileri sürülmesidir. Nitekim Cevap 1’de de görüleceği üzere, Komisyona hak ihlali iddiasıyla yapılan başvuru sayısı 9.886 iken, toplam 11.152 hak ihlali iddiasının bulunmasının sebebi de bu durumdur.

Cevap 5. ve 6.- 24. Yasama Dönemi, 25. Yasama Dönemi, 26. Yasama Dönemi, 27. Yasama Dönemi ve 28. Yasama Döneminde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan ve incelenemez bulunan başvuru sayıları ve sebepleri aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

24. Dönemde Ad-Soyadı/İmza/iş-İkametgah adresinin bulunmadığı, belli bir konuyu ihtiva etmediği ve şikayet konusu ortadan kalktığı için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	364
25. Dönemde Ad-Soyadı/İmza/iş-İkametgah adresi bulunmadığı ve belli bir konuyu ihtiva etmediği için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	17
26. Dönemde Ad-Soyadı/İmza/iş-İkametgah adresi bulunmadığı, belli bir konuyu ihtiva etmediği ve şikayet konusu ortadan kalktığı için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	686

27. Dönemde Ad-Soyadı/İmza/iş-ikametgah adresinin bulunmaması, Belli bir konuyu ihtiva etmediği ve şikayet konusu ortadan kalktığı için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	599
28. Dönemde Ad-Soyadı/İmza/iş-ikametgah adresinin bulunmaması, Belli bir konuyu ihtiva etmediği ve şikayet konusu ortadan kalktığı için işleme alınmayan Başvuru Sayısı	433

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurularda, diğer resmî kurumlara yapılan başvurularda olduğu gibi 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un 4'üncü maddesi uyarınca inceleme yapmakta olup, Türkiye Büyük Millet Meclisine (TBMM) veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekçelerde, dilekçe sahibinin adı, soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması zorunludur. Komisyon da bu doğrultuda incelemelerini gerçekleştirerek, anılan Kanun'da belirtilen koşulları taşımayan dilekçeler işleme alınmamaktadır.

Aynı şekilde; dilekçede yapılan inceleme sonucunda dilekçe muhteviyatının yargı sürecine ve/veya kararına ilişkin olduğu değerlendirilmesi (yargı kararından memnuniyetsizlik, yeniden yargılama talepleri vb.) yapılırsa, başvurucuya Anayasa'nın 138'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "*Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.*" hükmü ve dördüncü fıkradaki "*Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ...*" hükmü ve 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki TBMM'ye veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekçelerden yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olanların incelenemeyeceği hükmü belirtilerek, yasama organının bir birimi olan Komisyonunun yargı yetkisine ilişkin hususlar hakkında işlem tesis edilemediği cevabı verilmektedir.

Bununla birlikte başvurucuya yargılama süreçlerine itiraz hükümleri ve Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuru mekanizmaları hakkında yol gösterilmektedir.

Cevap 7.- 24. Yasama Dönemi, 25. Yasama Dönemi, 26. Yasama Dönemi ve 27. Yasama Döneminde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvurular için yapılan genel işlem, ihlal iddialarına konu meselenin incelenmesi ve iddialara cevap verilmesi amacıyla ilgili icra mercilerine yazı yazılması ve gelen cevap muvacehesinde başvuru sahibine bilgilendirme yapılmasıdır.

Bu minvalde gönderilen yazıların Yasama Dönemlerine göre sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

24. Dönem	2280
25. Dönem	131
26. Dönem	2145
27. Dönem	13225
28. Dönem	7192

Cevap 8 ve 9.- 24. Yasama Dönemi, 25. Yasama Dönemi, 26. Yasama Dönemi, 27. Yasama Dönemi ve 28. Yasama Döneminde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna yapılan başvuruların kaçında ihlal iddiasının doğrulandığı ve buna ilişkin yapılan işlemler konusunda sayısal bir veri bulunmamaktadır.

Cevap 10.- 24. Yasama Dönemi, 25. Yasama Dönemi, 26. Yasama Dönemi, 27. Yasama Dönemi ve 28. Yasama Döneminde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu tarafından re'sen yapılan suç duyurularına ilişkin sayısal veriler aşağıda sunulmuştur:

24. Dönem	7
25. Dönem	Başkanlık Divanı Seçilmedi
26. Dönem	20
27. Dönem	0
28. Dönem	0

Cevap 11., 13. ve 17.- 24. Yasama Döneminde Komisyona 79 yerinde inceleme talebinde bulunulmuş, kurulmuş olan alt komisyonlar ve oluşturulan inceleme heyetleri marifetiyle Komisyon tarafından toplamda 69 adet yerinde inceleme yapılmıştır. 25. Yasama Döneminde Komisyona 7 yerinde inceleme talebinde bulunulmuş, bu dönemde herhangi bir faaliyet gerçekleştirilmemiştir. 26. Yasama Döneminde Komisyona 170 yerinde inceleme talebinde bulunulmuş, kurulmuş olan alt komisyonlar ve oluşturulan inceleme heyetleri marifetiyle Komisyon tarafından toplamda 37 adet yerinde inceleme yapılmıştır. 27. Yasama Döneminde Komisyona 526 yerinde inceleme talebinde bulunulmuş, kurulmuş olan alt komisyonlar ve oluşturulan inceleme heyetleri marifetiyle Komisyon tarafından toplamda 52 adet yerinde inceleme yapılmıştır. 28. Yasama Döneminde Komisyona şu ana kadar 674 adet yerinde inceleme talebi iletilmiş olup, kurulu alt komisyonlar ve oluşturulan inceleme heyetleri marifetiyle toplam 56 adet yerinde inceleme ziyareti gerçekleştirilmiştir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun yaptığı yerinde incelemeler sonucunda hak ihlalinin saptanması halinde, saptanan ihlalin ne olduğuna Komisyon raporlarında yer verilmekte, ilgili raporlarda hak ihlalinde bulunan kurum ve kuruluşlara uyarı ve önerilerde bulunmaktadır.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu 28. Yasama Döneminde çeşitli tarihlerde ve bazı kurumlarda tekrar ziyaretleri ile; Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Sincan 1 No'lu ve 2 No'lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, Sincan 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve Sincan Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Diyarbakır 1 No'lu, 2 No'lu, 3 No'lu ve 4 No'lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, Diyarbakır 1 ve 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumları, Diyarbakır Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Diyarbakır Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Mardin E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Mardin M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Erzincan L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Erzincan Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu, Erzincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Erzincan T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Dumlu 1 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Dumlu 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Erzurum H Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Sincan 1 No'lu ve 2 No'lu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Sincan 1 No'lu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Sincan T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Sincan 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, Sincan Çocuk Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Düzce T Tipi Ceza İnfaz Kurumu ve Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Bolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve Kırşehir Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Kırşehir S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, Kırşehir Y Tipi Ceza İnfaz Kurumu ve Kırşehir E Tipi Kapalı Ceza Kurumu yerinde inceleme ziyaretlerinde bulunulmuştur.

Bu inceleme ziyaretleri kapsamında rastgele seçilen odalarda görüşülen hükümlü ve tutuklular tarafından; bazı oda ve koğuşlarda kapasitelerin üzerinde kişinin barındırılma sorunu

yaşandığı, yemeklerin besleyici bulmadıkları veya lezzetsiz bulunduğu ve yemek çeşitliliklerinin yeterli bulunmadığı, odaların duvar ve kapılarında nem, küf ve paslanmaların olduğu, kurum personeli tarafından sistematik olmasa da bazı durumlarda kötü muamelelere ve detaylı aramaya maruz kaldıkları, kurum reviri ve hastane sevklerinde gecikmeler yaşandığı veya yapılmadığı, televizyon kanallarına ilişkin taleplerin karşılanmadığı, süreli ve süresiz yayınların erişiminde sorunlar yaşandığı, kantin fiyatlarının yüksek bulunduğu ve ürün çeşitliliğinin yeterli bulunmadığı, sosyal etkinlikler, kurs, spor faaliyetlerinin yetersiz bulunduğu veya hiç yapılmadığı, bazı oda aramalarında eşyaların dağıtılabilirdiği, ziyaretçi görüşmelerinin ziyaretçi salonunda başlatılmadığı, dilekçelerin çıkışı yapılmadığı veya yapılan işlemlerden haberdar edilmediği, bazı illerde yaşanan su kesintileri problemlerinden dolayı sıcak ve soğuk suya erişimlerinin yaşandığı, nakil ve oda değişiklikleri taleplerinin karşılanmadığı, şeklinde yaşadıkları şikayetlerde bulunmuşlardır.

Bu inceleme ziyaretleri kapsamında hazırlanan komisyon raporlarının görüldüğü komisyon toplantılarına, ceza infaz kurumlarından sorumlu Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü davet edilmiştir. Komisyon üyeleri toplantılarda, inceleme ziyaretlerinde gözlemlenen ve tespit edilen hususlar doğrultusunda mevzuat ve uygulamaya ilişkin yapılması gerekenlere işaret ederek; ceza infaz kurumlarının işleyişine yönelik olarak alınabilecek önlemleri ortaya koymuşlardır. Bu çerçevede komisyon üyeleri tarafından ifade edilen görüşler, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri kapsamında değerlendirilmek üzere dikkatlerine sunulmaktadır.

Cevap 12.- 24. Yasama Dönemi, 25. Yasama Dönemi, 26. Yasama Dönemi, 27. Yasama Dönemi ve 28. Yasama Döneminde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde kurulan alt komisyonlara ilişkin sayısal veriler aşağıda sunulmuştur:

24. Dönem	8
25. Dönem	Başkanlık Divanı Seçilmedi
26. Dönem	6
27. Dönem	6
28. Dönem	5

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunu bünyesinde kurulu alt komisyonlara yöneltilen yerinde inceleme taleplerine dair sayısal bir veri bulunmamaktadır.

Cevap 14.- Komisyon, Türkiye'nin insan hakları uygulamalarının taraf olduğu uluslararası antlaşmalara, Anayasa ve kanunlara uygunluğunu incelemek amacıyla yaptığı araştırmaları ve uygulamalara dair iyileştirme ve çözüm önerme görevini yazdığı raporlarla ortaya koymakta olup, Komisyon raporları ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmekte, ayrıca bu raporları kamuoyuna açıklamaktadır.

Cevap 15.- Komisyonun kanun teklifi önerme yetkisi bulunmayıp, Komisyon raporlarında yer alan önerilerin yasalaşma oranı ve yasalaşma süreçlerine dair sayısal bir veri bulunmamaktadır.

Cevap 16.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, kurulduğu günden bu yana her dönemde gerek yurt içinde gerek yurt dışında uluslararası örgütlerle, diğer ülkelerin dış temsilcilikleriyle ve çeşitli uluslararası insan hakları aktörleriyle yoğun ve kapsamlı görüşmeler gerçekleştirmiştir. Bu süreçte, farklı kültür ve coğrafyalardan gelen temsilcilerle düzenli olarak bir araya gelmiş, karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmuş ve iş birliği alanları oluşturulmuştur. Ayrıca bu görüşmeler kapsamında, insan hakları ihlalleri konusunda farkındalık yaratmak, ortak çözüm önerileri geliştirmek ve uluslararası normların hayata geçirilmesine katkıda bulunmak amacıyla

birçok önemli toplantı, konferans ve seminer düzenlenmiş veya bu tür etkinliklere aktif katılım sağlanmıştır.

Komisyon, bu etkinlikler aracılığıyla, insan hakları standartlarının yükseltilmesine ve yaygınlaştırılmasına yönelik somut adımlar atmış, küresel düzeyde insan hakları politikalarının şekillendirilmesine katkıda bulunmuştur.

Cevap 18. ve 21.- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, çalışmalarını TBMM İçtüzüğü'nün 26'ncı maddesi ve 3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu uyarınca İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanının oluşturacağı gündem üzerine yürütmektedir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde kanunun verdiği yetkiyle kurulan alt komisyonlar, kendi görev alanlarına giren konularda tematik çalışmalar yürütmekte, ilgili kurum ve kuruluş, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarından bilgi almakta ve gerekli gördüğünde yurt içi ve yurt dışı yerinde incelemelerde bulunmaktadır. Aynı şekilde sadece alt komisyonlar olarak değil, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu da gerekli görülen yerlerde yerinde inceleme ziyaretleri yapılmış, panel, sempozyum gibi etkinliklere katılım sağlanmış, kamuoyunun gündemini meşgul eden hususlara dair yetkili kişilerden bilgi alınmak adına ilgili Bakanlar Komisyona çağrılarak dinlenmiştir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, İsrail tarafından Filistin topraklarında 7 Ekim 2023 tarihinden bu yana gerçekleştirilen ve uluslararası kuruluşların raporlarında belirtildiği üzere soykırım suçu başta olmak üzere temel insanî değerlere ve insan haklarına tamamen aykırılık teşkil eden saldırılar yakından takip edilmiştir. Yaşanan insanlık dramını Komisyon toplantılarında, basın açıklamalarında, yapılan ikili ve çok taraflı görüşmelerde ve gerçekleştirilen inceleme ziyaretlerinde zulüm altındaki Filistin halkının sesini duyurmaya ve İsrail'in tarihsel süreç içerisinde gerçekleştirdiği sistematik işgal ve ilhak politikasının doğurduğu zulmün son bulmasına yönelik çözümler getirmeye çalışmaktadır.

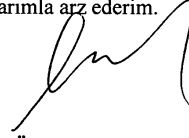
Komisyon, saldırıların hemen akabinde tüm Komisyon üyelerinin katılımıyla gerçekleştirilen basın açıklamasında, İsrail'in Filistin'de sivilleri hedef alan; hastane, ibadethane, okul ve pazar yerleri gözetmeksizin sürdürülen aralıksız ve yoğun hava saldırılarını kınamış, oluşan insanlık dramının Komisyonca büyük bir endişeyle takip edildiği belirtmiştir. Ayrıca açıklamada Filistin vatandaşlarının karadan, havadan ve denizden bloke edilmesi suretiyle uygulanan ambargoya dikkat çekilerek, sivillerin tüm insanî ihtiyaç ve temel gereksinimlerine, ilaç ve tedavi amaçlı cihazlara ulaşmasını engelleyen tutumun, insan haklarını ve savaş hukukuna dahi aykırı biçimde tüm uluslararası hukuk kurallarını ihlal ettiği açıklanmıştır.

Ayrıca Komisyonun çalışmaları bunlarla sınırlı kalmamış olup, İsviçre'de Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiser Yardımcısı Nada Al-Nashif ve Filistin'in Birleşmiş Milletler Cenevre Ofisi nezdindeki Daimi Temsilcisi İbrahim Khraishi başta olmak üzere üst düzey yetkililerle görüşülmüş, Filistin'de gerçekleşen savaş suçları ve insan hakları ihlalleri ile alakalı Türkiye ve TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun tutumu ortaya konulmuş; Filistin'deki sivillere yönelik saldırıların sona ermesi için uluslararası mekanizmaları harekete geçirmek ve bu hususta muhataplar ile iş birliği içerisinde bulunduğu gösterilmiştir. Komisyon, saldırıların başlamasından bu yana geçen sürede yapılan her toplantıda, Fransa ve İngiltere'de gerçekleştirdiği inceleme ziyaretlerinde, çeşitli ülkelere gelen Heyetlerin kabulünde Filistin'de yaşanan insanlık dramını, gerçekleşen soykırım ve savaş suçlarını gündeme getirmiştir.

3.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/38394)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş tarafından Anayasanın 98 'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96 'ncı ve 99 'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOğLU

Kocaeli Milletvekili

TBMM Dilekçe Komisyonu, Anayasa'nın 74'üncü maddesi uyarınca yurttaşların dilekçe hakkını kullanarak Őikyet, talep ve önerilerini parlamentoya iletmeleri için kurulmuş anayasal bir organdır. Komisyon; kamu hizmetlerinin iyileştirilmesi, idarenin işleyişine dair geri bildirimlerin alınması, hak arama yollarına erişimin güçlendirilmesi ve idarenin hesap verebilirliğinin artırılması bakımından kritik bir denetim ve arabuluculuk işlevi görmektedir.

Bununla birlikte, Komisyona yapılan başvuruların konu dağılımı, sonuçlandırılma performansı, idare üzerindeki düzeltici etkisi, suç duyurularının akıbeti, yerinde incelemelerin ıktıları ile dijital başvuru altyapılarının erişilebilirlik ve memnuniyet üzerindeki etkisi; kamuoyuna düzenli, karşılaştırılabilir ve ayrıntılı kırımlarla aıklanamaktadır. Dilekçe hakkının etkin kullanılabilmesi ve Komisyonun kurumsal kapasitesinin değerlendirilmesi açısından, 24–28. Yasama Dönemlerini kapsayan verilerin açıklanması zorunludur.

Bu bağlamda;

1. **24, 25, 26, 27 ve 28. Yasama Dönemlerinde** TBMM Dilekçe Komisyonu'na yapılan **toplam başvuru sayısı** kaçtır? Bu başvuruların kaç **milletvekilleri** tarafından yapılmıştır?
  - a) Başvuruların **yıl yıl** (takvim yılı bazında) dağılımı nedir?
  - b) Başvuruların **il/ile, bölge, kır-kent, başvuru kanalı** (e-Devlet/elektronik, posta, elden, e-posta vb.) bazında dağılımı nedir?
  - c) Başvuruların kaçında başvurucu **kamu görevlisi, ğrenci, emekli, engelli birey** veya **kadın** olduğunu beyan etmiştir (varsa sınıflandırma ynteminizle)?
2. Söz konusu dönemlerde yapılan başvurular **hangi hak ihlali veya kamusal Őikyet konularını** içermektedir?
  - a) Konuların sınıflandırması (adalet/yargı, sosyal güvenlik, çalışma hayatı, sağlık, eğitim, yerel yönetim, vre, kolluk, cezaevi, g, kadın/ocuk hakları vb.) hangi standarda göre yapılmaktadır?
  - b) İlk 20 başlık ve her başlık için **başvuru sayıları** (dönem ve yıl bazında) nedir?
  - c) "Hak ihlali" niteliğindeki başvuruların oranı nedir; yıllara göre değişim nasıldır?

3. Komisyonun yetki alanı dışında kaldığı gerekçesiyle **işleme alınmayan veya reddedilen** başvuru sayısı nedir?
4. a) Red/işleme almama gerekçeleri kategorik olarak nelerdir? (mükerrerlik, somut talep yokluğu, yargı yolu açık/derdest, idari başvuru yolları tüketilmemiş, konu dışı vb.)
b) Bu dosyaların kaç başvuruca **eksik bilgi-belge** gerekçesiyle iade edilmiştir; eksiklerin tamamlanması için tanınan süre ve prosedür nedir?
c) İşleme alınmayan dosyaların kaç **başka bir kuruma yönlendirilmiştir**; hangi kurumlara?
5. Başvuruların kaçında **mükerrer başvuru** tespiti yapılmıştır?
a) Mükerrerlik tespit kriterleri nelerdir?
b) Mükerrerlik nedeniyle işlem yapılmayan başvuruların konu dağılımı nedir?
6. İşleme alınan başvurular doğrultusunda ne tür işlemler yapılmıştır?
a) İşlem türlerine göre sayılar nedir? (kurumlardan bilgi-belge isteme, ilgili idareye yazı, başvuruca bilgilendirme, komisyon kararı, alt çalışma/raporlama vb.)
b) Dönem ve yıl bazında **ortalama sonuçlandırma süresi** (gün) kaçtır? (medyan/ortalama ayrı ayrı)
c) Belirli bir sürenin üzerinde (ör. 90 gün, 180 gün, 1 yıl) bekleyen dosya sayısı kaçtır?
7. Komisyona yapılan başvuruların kaç **“çözümüne ulaştırılmıştır”**?
a) “Çözüm” tanımı hangi kriterlere göre yapılmaktadır? (idarenin işlem tesis etmesi, bilgi verilmesi, iade/ret, tavsiye, telafi, disiplin soruşturması açılması vb.)
b) Çözüm türlerine göre sayılar nedir?
c) Çözümüne ulaşan dosyalarda başvuruca “sonuç bildirimi” hangi formatta yapılmaktadır?
8. Kaç başvuru sonucunda **hak ihlali ya da idari kusur tespit edilmiştir** ve bu tespitlere dayalı hangi **düzenleyici veya telafi edici** işlemler gerçekleştirilmiştir?
a) İhlal/kusur tespiti yapılan dosyalarda konu/kurum dağılımı nedir?
b) Telafi edici sonuçlar (işlemin geri alınması, hak teslimi, ödeme/iadeler, başvuruca talebinin kabulü, disiplin işlemi vb.) kaç dosyada görülmüştür?
c) Düzenleyici sonuçlar (genelge/yönerge değişikliği, uygulama prosedürü revizyonu, hizmet iyileştirilmesi, mevzuat önerisi vb.) kaç dosyada ortaya çıkmıştır?
9. Komisyonun yazışma/tavsiye/uyarıları sonrasında ilgili kurumların **uyum oranı** nedir?
a) Kurumların cevap verme süreleri ve cevap oranları (kurum bazında) nedir?
b) Cevap vermeyen veya tekrar eden ihlallerde Komisyonun izleme/tekit mekanizması var mıdır?
10. Komisyon tarafından kaç **suç duyurusunda** bulunulmuştur? Bu suç duyurularının sonucu ne olmuştur?
a) Suç duyurularının konu başlıkları nelerdir? (işkence-kötü muamele, görevi kötüye kullanma, cinsel suçlar, tehdit, kamu zararına neden olma vb.)
b) Akıbet: kaçında soruşturma açılmış, kaçında takipsizlik verilmiş, kaçında iddianame düzenlenmiş, kaçında mahkûmiyet/beraat kararı çıkmıştır?
c) Takipsizliklerde en sık gerekçeler nelerdir?

11. **24–28. Dönemlerde** Komisyon tarafından kaç **yerinde inceleme** yapılmıştır? Bu ziyaretlerde dile getirilen sorunlara ilişkin çözüm önerileri ne olmuştur?
- Yerinde incelemelerin il/kurum türü bazında dağılımı nedir?
  - Yerinde inceleme raporlarının sayısı, yayımlanma durumu ve temel önerileri nelerdir?
  - Yerinde inceleme sonrası **takip/yeniden ziyaret** yapılmış mıdır; kaç dosyada ve hangi sonuçlarla?
12. Dilekçe Komisyonu'nun, hak ihlallerini **önleyici ya da müdahale edici etkisi** üzerine bir araştırma yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
- Etkiyi ölçmek için kullanılan performans göstergeleri nelerdir?
  - Yapılmadıysa gerekçesi nedir; yapılması planlanmakta mıdır?
13. Komisyonun çalışmalarını desteklemek amacıyla hangi **teknolojik sistemler** kullanılmaktadır? Bu sistemlerin başvuru sürecine ve vatandaş memnuniyetine katkısı ne olmuştur?
- Erişilebilirlik (engelliler için) standartları uygulanmakta mıdır?
  - Sistem kesintisi, veri güvenliği, kişisel verilerin korunması ve siber güvenlik tedbirleri nelerdir?
  - Başvurucunun dosya durumunu izleyebildiği bir mekanizma var mıdır?
14. Komisyona dair **vatandaş memnuniyeti** araştırmaları yapılmakta mıdır? Geri bildirimler nasıl toplanmakta ve değerlendirilmekte, süreçler bu bildirimlere göre nasıl iyileştirilmektedir?
- Memnuniyet ölçüm sonuçları dönem ve yıl bazında nedir?
  - En sık gelen şikâyetler (gecikme, bilgilendirme eksikliği, erişim sorunu vb.) nelerdir?
15. Komisyonun, uluslararası düzeyde benzer kurumlarla **iş birliği** çalışmaları olmuş mudur? Bu iş birliklerinden çıkan somut uygulamalar nelerdir?
- Hangi ülke/kurumlarla, hangi tarihlerde, hangi çıktı/raporlarla?
  - Bu iş birliklerinden Türkiye'de uygulamaya alınan "iyi örnekler" nelerdir?
16. Komisyonun 24–28. Yasama Dönemlerine ilişkin başvuru ve sonuç verileri **açık veri olarak** (tablo/Excel/CSV) yayımlanmakta mıdır?
- Yayımlanmıyorsa gerekçesi nedir; yayımlanması planlanmakta mıdır?
  - Yayımlanıyorsa veri setlerinin kapsamı (konu, il, süre, sonuç türü vb.) nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1725595
Konu : Soru Önergesi

23.01.2026

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili

İlgi : 23.12.2025 tarihli ve 7/38394 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:
1- Soru Cevabı

CEVAPLAR:

Dilekçe Komisyonu; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 74'üncü maddesi, 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ve Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İçtüzüğü'nün 115 ila 120'nci maddeleri uyarınca faaliyetlerini yürütmektedir. Anılan hükümler çerçevesinde, Dilekçe Komisyonu vatandaşların ve karşılıklılık esaslı gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancıların kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri içeren dilekçelerini inceleyerek karara bağlamaktadır.

Dilekçe Komisyonu, TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesinde belirtilen hükümler doğrultusunda Komisyona gelen dilekçeleri öncelikle Komisyonun Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtibinden oluşan Başkanlık Divanı marifetiyle incelemektedir. Komisyon Başkanlık Divanı, bahse konu dilekçelerden; belli bir konuyu ihtiva etmeyen, yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektiren, yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olan veya haklarında bu merciler tarafından verilmiş bir karar bulunan, yetkili idarî makamlarca verilen kesin cevap suretini ihtiva etmeyen ve kanunun dilekçede bulunmasını zorunlu gördüğü şartlardan herhangi birini taşımayanların görüşülemeyeceğini karara bağlamaktadır.

Komisyon Başkanlık Divanının TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi dışında gördüğü dilekçeler ile görüşülemeyeceğine karar verdiklerinden süresi içinde itiraza uğrayanlar Komisyon Genel Kurulunda görüşülmektedir. Komisyon Genel Kurulunda TBMM İçtüzüğü'nün 117 ila 120'nci maddelerinde belirtilen hükümler kapsamında alınan ve kesinleşen kararlar gereği için Cumhurbaşkanlığı yardımcıları ile bakanlara gönderilmekte ve kararlar hakkında yaptıkları işlemi Komisyon Başkanlığına bildirmeleri istenmektedir. Komisyon Genel Kurulu, bunlardan gerekli gördüklerinin TBMM'de görüşülmesini isteyebilmektedir.

Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurular hakkında gerek Komisyon Başkanlık Divanı gerekse Komisyon Genel Kurulu tarafından alınan kararların birer sureti kesinleşmesini müteakip başvuru sahiplerine gönderilmektedir.

Cevap 1.- Yasama dönemleri itibarıyla Dilekçe Komisyonuna gelen toplam başvuru sayısı ile milletvekillerinden gelen dilekçe sayısı aşağıdaki şekildedir.

Yasama Dönemi	Toplam Başvuru Sayısı	Milletvekillerinden Gelen Başvuru Sayısı
24. Yasama Dönemi	35.290	23
25. Yasama Dönemi	963	-
26. Yasama Dönemi	16.030	42
27. Yasama Dönemi	28.219	474
28. Yasama Dönemi ^(*)	28.100	17

(*) 28. Yasama Döneminde yapılan başvurulara ilişkin veriler 14/05/2023-29/12/2025 tarihleri arasında kapsamaktadır.

Elektronik ortamda başvuru alınması ve başvurular hakkındaki işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla 17/10/2012 tarihinde hizmete alınmış bulunan e-Dilekçe Sisteminden derlenen takvim yılı bazında dilekçe sayılarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Başvurunun Alınma Şekli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025(*)
e-Dilekçe	10.526	8.902	3.346	5.070	1.942	8.004	4.668	5.167	3.995	3.621	7.720	6.825	11.754
Posta	1.213	853	498	1.901	917	996	831	738	412	472	449	533	620
Elden	157	93	41	639	156	200	248	21	25	46	35	19	35
KEP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	253	1.000	1.322
Faks	38	38	45	261	67	37	14	10	8	7	5	8	5
Milletvekili	14	2	2	30	6	70	13	359	3	29	15	6	2
Kurumdan	6	17	1	9	5	8	6	90	21	20	7	6	18
Toplam	11.954	9.905	3.933	7.910	3.093	9.315	5.780	6.385	4.464	4.195	8.484	8.397	13.756

(*) 2025 yılında yapılan başvurulara ilişkin veriler 29/12/2025 tarihi itibarıyla.

Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurularda, 3071 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi uyarınca dilekçe sahibinin adı ve soyadı, imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması gerekmektedir. Ayrıca dilekçenin belli bir konuyu içermesi zorunludur. e-Dilekçe Sistemi üzerinden yapılan başvurularda başvuru sahiplerine ait adres ve cinsiyet bilgileri Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi'nden (MERNİS) temin edilmektedir. Bu bilgiler dışında, başvuru sahiplerinden kişisel ve demografik bilgiler ile sosyal ve mesleki durum bilgilerinin beyan edilmesi talep edilmemektedir.

Cevap 2.- Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurular üzerinde konular itibarıyla değerlendirme yapılmakta olup yasama dönemleri itibarıyla en fazla başvuru gelen ilk üç konu başlığı aşağıdaki şekildedir.

Yasama Dönemi	Konular
24. Yasama Dönemi	1. Kültür ve Eğitim 2. Personel İşlemleri 3. Kişisel Talepler
25. Yasama Dönemi	1. Kişisel Talepler 2. Personel İşlemleri 3. Kültür ve Eğitim
26. Yasama Dönemi	1. Kişisel Talepler 2. Milli Savunma 3. Adalet ve Güvenlik
27. Yasama Dönemi	1. Adalet ve Güvenlik 2. Öteki İstek ve Dilekler (Şikâyetler) 3. Personel İşlemleri
28. Yasama Dönemi(*)	1. Çalışma ve Sosyal Güvenlik 2. Adalet Hizmetleri 3. Çevre Yönetimi

(*) 28. Yasama Dönemi başvuru konularına ilişkin veriler 14/05/2023-29/12/2025 tarihleri arasında kapsamaktadır.

e-Dilekçe Sisteminde başvurular, kamu hizmet alanlarını esas alan 26 ana konu başlığı ve bunlara bağlı alt konu başlıkları üzerinden sınıflandırılarak kayda alınmaktadır. Bu ana konu başlıkları; Adalet Hizmetleri, Askerî İşlemler, Banka, Sigorta ve Borsa İşlemleri, Basın ve Medya, Bilişim Hizmetleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Çevre Yönetimi, Din Hizmetleri, Eğitim Hizmetleri, Ekonomi ve Ticaret, Enerji Sunum Hizmetleri, Kolluk Hizmetleri ve Güvenlik Sektörü, Komisyon Başvuru İşlemleri, Kültür Hizmetleri, Mahallî Hizmetler, Nüfus İşlemleri, Sağlık Hizmetleri, Sanayi ve Teknoloji Hizmetleri, Sosyal Hizmetler, Spor Faaliyetleri, Şehircilik ile Konut/Barınma, Tarım ve Hayvancılık Faaliyetleri, Turizm Faaliyetleri, Ulaşım Hizmetleri, Vergi ve Mali İşlemler ile Yurtdışı Faaliyetler ve Uluslararası İlişkiler alanlarını kapsamaktadır.

Her bir ana konu başlığı altında, başvurunun içeriğini daha ayrıntılı biçimde tanımlamaya imkân veren alt konu türleri yer almaktadır. Örneğin, Adalet Hizmetleri ana başlığı altında Adli Ödemeler ve Harçlar, Adli Sicil Kaydı İşlemleri, Adli Tıp, Af Talepleri, Arabuluculuk İşlemleri ve Avukat Şikâyetleri gibi alt konu başlıkları bulunmaktadır.

Söz konusu konu ve alt konu sınıflandırması, başvuruların yetkili ve görevli kamu kurumlarına doğru ve hızlı şekilde yönlendirilmesini sağlamak ve aynı zamanda başvuruların istatistiksel analizine elverişli bir veri yapısı oluşturmak amacıyla tasarlanmıştır.

2023, 2024 ve 2025 yıllarında Dilekçe Komisyonuna yapılan başvuruların konular itibarıyla dağılımına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Başvuru Konusu	2023	2024	2025(*)
Adalet Hizmetleri	1.197	1.629	2.507
Askerî İşlemler	59	76	193
Banka, Sigorta ve Borsa İşlemleri	76	112	208
Basın ve Medya	21	43	74
Bilişim Hizmetleri	94	119	150
Çalışma ve Sosyal Güvenlik	2.841	1.682	3.197
Çevre Yönetimi	1.816	149	142
Din Hizmetleri	9	11	31
Eğitim Hizmetleri	352	869	867
Ekonomi ve Ticaret	51	97	112
Enerji Sunum Hizmetleri	40	61	110
Kolluk Hizmetleri ve Güvenlik Sektörü	71	152	306
Komisyon Başvuru İşlemleri	313	559	3.139
Kültür Hizmetleri	29	27	35
Mahallî Hizmetler	226	1.150	422
Nüfus İşlemleri	107	150	282
Sağlık Hizmetleri	99	126	388
Sanayi ve Teknoloji Hizmetleri	14	13	42

Sosyal Hizmetler	159	175	348
Spor Faaliyetleri	16	7	39
Şehircilik, Konut/Barınma	544	341	488
Tarım ve Hayvancılık Faaliyetleri	68	138	121
Turizm Faaliyetleri	5	41	1
Ulaşım Hizmetleri	40	57	136
Vergi ve Mali İşlemler	110	479	331
Yurtdışı Faaliyetler ve Uluslararası İlişkiler	127	134	86
Toplam	8.484	8.397	13.756

(*) 2025 yılında yapılan başvurulara ilişkin veriler 29/12/2025 tarihi itibarıyla.

Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurular hakkında Başkanlık Divanı ya da Genel Kurul tarafından alınacak kararların tabii olduğu mevzuat dikkate alındığında; hak ihlali iddiası yönünden değerlendirme yapılmamaktadır.

Cevap 3.- TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesinde belirtilen hükümler doğrultusunda Dilekçe Komisyonuna gelen dilekçelerden Komisyon Genel Kurulunda görüşülemeyecek olanların tespiti, Komisyon Başkanlık Divanı'na yapılmakta ve karara bağlanmaktadır. Dilekçeler incelenirken; başvuruya konu talep açısından aynı mahiyette olanlar birbirleriyle ilgili görüldüğü için birleştirilerek işleme alınmaktadır. Bu kapsamda yasama dönemleri itibarıyla alınan Başkanlık Divanı Kararı sayısı ile hakkında karar verilen dilekçe sayısı aşağıdaki şekildedir.

Yasama Dönemi	Başkanlık Divanı Karar Sayısı	Hakkında Karar Verilen Dilekçe Sayısı
24. Yasama Dönemi	19.478	29.081
25. Yasama Dönemi	Başkanlık Divanı teşekkül etmemiştir.	
26. Yasama Dönemi	8.954	15.172
27. Yasama Dönemi	14.107	32.521
28. Yasama Dönemi(*)	14.901	26.597

(*) 28. Yasama Dönemi karar sayılarına ilişkin veriler 14/05/2023-29/12/2025 tarihleri arasında kapsamaktadır.

Cevap 4.- TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesinde belirtilen hükümler doğrultusunda Komisyon Başkanlık Divanı, Komisyona gelen dilekçeleri inceleyerek; belli bir konuyu ihtiva etmeyen, yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektiren, yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olan veya haklarında bu merciler tarafından verilmiş bir karar bulunan, yetkili idari makamlarca verilen kesin cevap suretini ihtiva etmeyen ve kanunun dilekçede bulunmasını zorunlu gördüğü şartlardan herhangi birini taşımayan dilekçelerin görüşülemeyeceğini karara bağlamaktadır.

Ayrıca, 3071 sayılı Kanun ile TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesinde öngörülen şartların varlığı bakımından başvuruların ilk incelemesi aşamasında; mükerrer olduğu, yalnızca temenni veya teşekkür mahiyetinde bulunduğu, başka bir makama hitaben yazıldığı veya

içeriğinde kaba ve hakaret içeren ifadeler bulunduğu tespit edilen dilekçeler işlem den kaldırılmakta ve söz konusu dilekçeler hakkında hıfz kararı alınmaktadır.

Cevap 5.- 28. Yasama Döneminde, 29/12/2025 tarihi itibarıyla toplam 247 dilekçe hakkında hıfz kararı alınmıştır. Bu dilekçelerden 166'sı, mükerrer başvuru niteliğinde olmaları nedeniyle işlem den kaldırılarak hıfz edilmiştir. Mükerrerlik tespitinde; dilekçenin aynı konuya ilişkin daha önce işleme alınmış bir başka dilekçesinin bulunması ve yeni dilekçede önceki başvurudan farklı olarak yeni bir bilgi, belge, olay veya hukuki durumun ileri sürülmemesi esas alınmaktadır.

Cevap 6.- 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesi gereğince Dilekçe Komisyonu, görevleri ile ilgili olarak, kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile özel kuruluşlardan her türlü bilgi ve belgeyi almak, ilgilileri çağırıp bilgi almak, idari denetimin yapılmasını istemek, bilirkişi görevlendirmek ve yerinde inceleme yapmak yetkisine sahiptir. Bu kapsamda yapılan Başkanlık Divanı toplantısı ve alınan karar sayısı, Genel Kurul toplantısı ve alınan karar sayısı, kurulan alt komisyon ve alt komisyon toplantı sayısı, yerinde inceleme ve mükerrer olduğu için hıfz olunan dilekçe sayısı yasama dönemleri itibarıyla aşağıdaki şekildedir.

Yasama Dönemi / Komisyon Faaliyeti	24. Yasama Dönemi	25. Yasama Dönemi	26. Yasama Dönemi	27. Yasama Dönemi	28. Yasama Dönemi(*)
Başkanlık Divanı Toplantısı	74	-	53	88	48
Başkanlık Divanı Kararı	19.478	-	8.957	14.107	14.901
Genel Kurul Toplantısı	9	-	6	6	8
Genel Kurul Kararı	24	-	23	18	30
Kurulan Alt Komisyon	8	-	7	4	2
Alt Komisyon Toplantısı	40	-	29	31	9
Yerinde İnceleme	6	-	10	24	5
Hıfz Olunan	459	-	340	1.939	247

(*) 28. Yasama Dönemi verileri 14/05/2023-29/12/2025 tarihleri arasında kapsamaktadır.

Dilekçelerin incelenmesi ve karara bağlanması sürecinde, 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasında öngörülen düzenleyici mahiyetteki altmış günlük yasal süre dikkate alınarak sonuçlandırılmaktadır. Ancak, 3071 sayılı Kanun'da öngörülen süre dilekçenin karara bağlanmasına ilişkin olup itiraz ve tebliğ işlemlerini kapsamamaktadır. Bazı başvuruların sonuçlandırılması sürecinde, kamu kurumlarından talep edilen bilgi ve belgelerin toplanmasının zaman alması, idari denetim süreçlerinin uzun sürmesi, Komisyon bünyesinde alt komisyon kurulması ya da yerinde inceleme yapılması gibi nedenlerle dilekçelerin karara bağlanması için bu işlemlerin tamamlanması beklenmektedir.

Dilekçe Komisyonuna gönderilen dilekçelerin incelenmesi ve karara bağlanmasına ilişkin istatistik verileri, TBMM Yerel Ağı üzerinden "Genel Kurul Çalışmaları" / "Dilekçe Komisyonu Karar Cetvelleri" / "Başkanlık Divanı Kararları" sekmesi altında yayımlanan Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanı Karar Cetvellerinin sonunda yer alan "İncelemenin Aşamalarına Göre Dilekçeler" bölümünden ulaşılabilmektedir.

Cevap 7.- Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurular, TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı ile 120'nci maddeleri uyarınca Komisyon Başkanlık Divanı ve Komisyon Genel Kurulu tarafından incelenerek karara bağlanmaktadır. Komisyon Başkanlık Divanı kararlarına karşı, dağıtım tarihinden itibaren on beş gün; Komisyon Genel Kurulu kararlarına karşı ise otuz gün içinde milletvekillerinin itiraz hakkı bulunmaktadır. Bu sürelerin sona ermesiyle birlikte dilekçelere ilişkin kararlar kesinleşmekte ve başvurunun alınma yöntemine bağlı olarak e-Dilekçe Sistemi üzerinden veya posta yoluyla başvuru sahiplerine bildirilmektedir.

Dilekçe Komisyonu bünyesinde çözüme kavuşturulan başvurulara ilişkin istatistikî bir veri tutulmamaktadır. TBMM Yerel Ağı üzerinden "Genel Kurul Çalışmaları" / "Dilekçe Komisyonu Karar Cetvelleri" sekmesi altında yayımlanan Komisyon Başkanlık Divanı ve Komisyon Genel Kurulu kararlarının incelenebilmektedir.

Cevap 8.- Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurular hakkında Komisyon Başkanlık Divanı ya da Komisyon Genel Kurulu tarafından alınacak kararların tabii olduğu mevzuat dikkate alındığında; hak ihlali iddiası yönünden değerlendirme yapılmamaktadır. Başvurular hakkında Komisyon Başkanlık Divanı veya Komisyon Genel Kurulu tarafından alınan kararlar milletvekillerine dağıtılmakta; bu suretle Komisyonun karar ve işlemleri TBMM üyelerinin tamamının bilgisine sunulmaktadır. Bu itibarla, TBMM Yerel Ağı üzerinden "Genel Kurul Çalışmaları" / "Dilekçe Komisyonu Karar Cetvelleri" sekmesi altında yayımlanan Komisyon Başkanlık Divanı ve Komisyon Genel Kurulu kararlarının incelenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Cevap 9.- 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince Dilekçe Komisyonu, görevleri ile ilgili olarak, kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile özel kuruluşlardan her türlü bilgi ve belgeyi almak, ilgilileri çağırıp bilgi almak, idari denetimin yapılmasını istemek, bilirkişi görevlendirmek ve yerinde inceleme yapmak yetkisine sahiptir. Talep ve şikâyetleri titizlikle değerlendirme prensibiyle hareket eden Komisyon, kendisine yapılan başvuruları ivedilikle incelemekte ve birçok dilekçe hakkında idareden bilgi ve belge alma veya idareye denetim yaptırma yetkisini kullanmaktadır. Bazı başvurularla ilgili olarak, idareden gelen yanıt doğrultusunda başvuru sahibine izleyebileceği hukukî yollar hakkında bilgilendirme yapılmaktadır. Mevzuat düzenlemesi yapılmasında toplumsal yarar görülen dilekçeler ise ilgili bakanlık veya kurumlarla paylaşılmaktadır.

3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, TBMM'ye gönderilen dilekçelerin Dilekçe Komisyonu tarafından incelenip karara bağlanması, altmış gün içerisinde sonuçlandırılmalıdır. İlgili kamu kurum ve kuruluşları ise Komisyon tarafından kendilerine iletilen dilekçelere otuz gün içinde yanıt vermekle yükümlüdür. Kamu kurumlarının bu süre zarfında cevap vermemesi veya verilen cevabın Komisyonca yeterli görülmemesi hâlinde, ilgili kuruma Komisyon tarafından tekit yazısı gönderilerek cevap vermeleri istenmektedir.

Ayrıca, Cumhurbaşkanı yardımcıları ile bakanlar, TBMM İçtüzüğü'nün 119'uncu maddesi uyarınca kesinleşen Komisyon Genel Kurulu kararları hakkında yaptıkları işlemi, kararın kendilerine bildirim tarihinden itibaren otuz gün içinde Komisyona bildirmekle yükümlüdür. Komisyon Genel Kurulu, gereği için ilgili Cumhurbaşkanı yardımcılıkları ile bakanlıklara gönderilen kararlarına verilen cevapları yeterli bulmaması durumunda konunun TBMM Genel Kurulunda görüşülmek üzere sevkine hazırlayacağı bir raporla karar verebilir.

Cevap 10.- 24, 25, 26, 27 ve 28. Yasama Dönemlerinde Dilekçe Komisyonu tarafından herhangi bir suç duyurusunda bulunulmamıştır.

Cevap 11.- 24, 25, 26, 27 ve 28. Yasama Dönemlerinde Komisyon Başkanlık Divanı ve Komisyon Genel Kurulu olarak 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında toplam 45 yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Yerinde yapılan incelemelerde, şikâyet ve

taleplerin konusu olan hususlara ilişkin başta yerel yetkililer olmak üzere ilgili kişilerden bilgi alınmış, vatandaşların görüş ve beklentileri dinlenmiş, sorunların çözümüne yönelik olarak ilgili idarelere gerekli önerilerde bulunulmuştur.

Cevap 12.- Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurular hakkında Başkanlık Divanı ya da Genel Kurul tarafından alınacak kararların tabii olduğu mevzuat dikkate alındığında; hak ihlali iddiası yönünden dilekçeler üzerinde inceleme ve değerlendirme yapılmamaktadır. Bu nedenle Dilekçe Komisyonu faaliyetleri hakkında, hak ihlallerinin önlenmesi ve ihlallere müdahale yönünden bir etkinlik değerlendirmesi yapılmamıştır.

Cevap 13.- Dilekçe Komisyonuna, başta e-Dilekçe Sistemi olmak üzere posta, elden, faks ya da milletvekilleri ile kurumlar üzerinden dilekçeler gelmektedir. e-Dilekçe Sistemi, Komisyona dilekçelerin elektronik ortamda sunulmasına imkân sağlamak amacıyla 17/10/2012 tarihinde hizmete alınmıştır. e-Dilekçe Sistemi sayesinde başvuru sahipleri; hızlı ve ücretsiz olarak Komisyona başvuruya yapabilmekte, katılıma açık ise diğer başvuru sahiplerinin dilekçelerini imzalayabilmekte ve dilekçelerinin durumunu takip edebilmektedir.

2012 yılında elektronik ortamda başvuru alınması ve başvurular hakkındaki işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla hizmete alınan e-Dilekçe Sistemi 2022 yılında ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenmiştir. Yapılan güncellemelerle birlikte vatandaşların anayasal dilekçe hakkını daha kolay bir şekilde kullanabilmeleri ve başvurulara yönelik işlemlerin daha hızlı ve sorunsuz bir şekilde yürütülebilmesi sağlanmıştır.

e-Dilekçe Sistemi, elektronik ortamda başvuruların belirli güvenlik kriterleri çerçevesinde kabul edilmesinin sağlanması amacıyla başvurularda kişilerin kimlik bilgilerinin e-Devlet Kapısı ya da cep telefonu aracılığıyla doğrulanmasını esas almaktadır. e-Devlet Kapısı veya TBMM'nin resmi internet sitesindeki "E-Dilekçe" bölümünden erişilebilen e-Dilekçe Sistemi, başvuruların hızlı ve kolay bir şekilde yapılabilmesi için kullanıcı dostu bir arayüze sahiptir. e-Dilekçe Sistemi, başvuru yapıldıktan sonra dilekçenin sürecinin sistem üzerinden takip edilebilmesine ve bu sayede vatandaşların dilekçelerinin hangi aşamada olduğunu ve sonucunu öğrenebilmesine olanak tanımaktadır.

e-Dilekçe Sistemine 29/12/2025 tarihi itibarıyla kayıtlı kişi sayısı 485.520'ye ulaşmıştır. e-Dilekçe Sisteminin kullanımı gittikçe yaygınlaşmakta ve her geçen gün aktif kullanıcı sayısı hızla artmaktadır.

e-Dilekçe Sisteminin kullanıma sunulmasıyla başvuru sahiplerine sağlanan kolay ve hızlı başvuru imkânı ile birlikte toplam dilekçe sayısında ciddi artış gözlemlenmiştir. Bu durum, yasama dönemleri itibarıyla Komisyona yapılan toplam başvuru sayısına yansımıştır. 26. Yasama Döneminde (01/11/2015-23/06/2018) 16.030 olan toplam başvuru sayısı 27. Yasama Döneminde (24/06/2018-13/05/2023) 28.219'a yükselmiştir. 28. Yasama Döneminde ise Komisyona gelen toplam başvuru sayısı 29/12/2025 tarihi itibarıyla 28.100'e ulaşmış bulunmaktadır. Bu başvuruların %85,12'si (23.919) e-Dilekçe sistemi, %5,25'i (1.477) ise posta yoluyla yapılmıştır.

Cevap 14.- Komisyon çalışmalarına teknolojik altyapının güçlendirilmesi ve e-Dilekçe Sisteminin geliştirilmesi yönünde çalışmalar devam etmektedir.

Vatandaşların, kamuoyu oluşmuş konularda toplu dilekçeler yazarak veya hâlihazırda gönderilmiş dilekçelere e-Dilekçe Sistemi üzerinden imza yoluyla katılarak Dilekçe Komisyonuna başvurabilme imkânına sahip olmaları ve başvuruların incelenme sürecindeki memnuniyetleri doğrultusunda diğer vatandaşlara dilek ve şikâyetleri hakkında Dilekçe Komisyonuna başvuru yolunu önermeleri gibi durumlar Komisyona başvuran vatandaş sayısında artış olmasını sağlamıştır. Bu artış, vatandaşların Komisyon faaliyetlerine ve dilekçe hakkının kullanımına yönelik ilgisinin her geçen gün arttığını ortaya koymaktadır.

Öte yandan, TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca, Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanı tarafından alınan kararlara yalnızca milletvekillerinin itiraz edebileceği değerlendirildiğinden; anılan kararlara karşı vatandaşlar tarafından Komisyona yöneltilen itiraz niteliğindeki geri bildirimleri içeren dilekçeler hakkında, bu itirazların Dilekçe Komisyonunca incelenemeyeceği yönelik karar verilmektedir.

Cevap 15.- Dilekçe Komisyonu, çalışmaları kapsamında uluslararası benzer kurumlara yerinde inceleme ziyaretlerinde bulunabilmektedir. 27. Yasama Döneminde, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 2 Haziran 2022 tarihinde gerçekleştirdiği toplantıda, Avrupa ülkelerinde yaşayan Türklerin dilekçe hakkı konusunda farkındalığının artırılması ve bu ülkelerin parlamentolarındaki dilekçe komisyonlarıyla deneyim paylaşımı amacıyla yerinde inceleme yapılmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda dilekçe komisyonları arasındaki iletişimin güçlendirilmesi ve iş birliğinin artırılması amacıyla 4-7 Temmuz 2022 tarihlerinde Almanya’da yapılan yerinde inceleme ziyaretleri kapsamında Federal Parlamento, 25-27 Ekim 2022 tarihlerinde Avrupa Parlamentosu ile Belçika Parlamentosu, 29-30 Kasım 2022 tarihlerinde Hırvatistan Parlamentosu, 1-2 Aralık 2022 tarihlerinde Çek Cumhuriyeti Parlamentosu, 30-31 Ocak 2023 tarihlerinde İrlanda Parlamentosu ve 1-2 Şubat 2023 tarihlerinde Birleşik Krallık Parlamentosu ziyaret edilmiştir. Söz konusu ziyaretler Dilekçe Komisyonunun 15/03/2023 tarihli ve 17 sayılı Genel Kurul Kararına konu olmuştur.

28. Yasama Döneminde, Dilekçe Komisyonu bünyesinde kurulan “Türkiye’de Finansal Okuryazarlığın Yaygınlaştırılması ve Düzeyinin Artırılması Alt Komisyonu” 15 Ekim 2024 tarihli toplantısında; finansal okuryazarlık alanında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlarla görüşmeler yapmak ve yurt dışındaki iyi uygulama örneklerini yerinde incelemek amacıyla İngiltere’ye bir çalışma ziyareti düzenlenmesine karar verilmiştir. Alınan karar doğrultusunda, 26-28 Ocak 2025 tarihleri arasında Londra’da gerçekleştirilen yerinde inceleme ziyareti kapsamında; Londra Finans Merkezi City UK’in Finansal Hizmetler Komisyonu, Yeminli Mali Müşavirler Derneği ve Para ve Emeklilik Hizmetleri (MaPS) yetkilileri ile görüşmeler yapılmıştır.

Para ve Emeklilik Hizmetleri (MaPS) ile gerçekleştirilen toplantıda, para ile ilgili konuşmaların önündeki engelleri kaldırarak bireylerin finansal meseleleri daha açık şekilde ele alabilmesini ve bu süreçte destek aramalarını teşvik etmeyi amaçlayan Talk Money Week etkinliğinin, her yıl Kasım ayında düzenlendiği ifade edilmiştir. Söz konusu etkinliğin, finansal stresin azaltılmasına ve daha bilinçli finansal kararlar alınmasına katkı sağladığı belirtilmiştir.

Alt Komisyonun 26 Şubat 2025 tarihinde gerçekleştirdiği 4’üncü toplantısında; finansal okuryazarlık bilincinin artırılması ve toplumun daha geniş kesimlerine ulaşılması amacıyla, 22 Mayıs tarihindeki genelinde “Finansal Okuryazarlık Günü” ve devamındaki haftanın etkinlik haftası olarak belirlenmesi hususunda ilgili kurumlarla işişare sürecinin başlatılmasına karar verilmiştir. Yürütülen çalışmalar; geniş katılımlı toplantılar ve uluslararası örnekler ışığında şekillenmiş olup, bu sürecin sonunda 17 Mayıs 2025 tarihli ve 32903 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2025/9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile, finansal okuryazarlık bilincinin ve finansal farkındalığın artırılması amacıyla 22 Mayıs tarihi “Finansal Okuryazarlık Günü” olarak ilan edilmiştir.

Cevap 16.- Dilekçe Komisyonuna intikal eden başvurular üzerine, Komisyon Başkanlık Divanı ve Komisyon Genel Kurulu düzeyinde yürütülen çalışmalara ilişkin bilgilere İdari Faaliyet Raporları ile Yasama Faaliyet Raporlarında yer verilmektedir. Bu çerçevede, Başkanlık Divanı ve Genel Kurul tarafından gerçekleştirilen yerinde incelemeler ile Komisyon bünyesinde kurulan alt komisyonların faaliyetlerine ilişkin bilgiler raporlarda ayrıntılı olarak sunulmaktadır. Ayrıca, Dilekçe Komisyonunun yürüttüğü faaliyetlere ilişkin bilgilere Komisyonun resmî internet sayfası üzerinden erişim sağlanmaktadır.

28. Yasama Döneminin 14 Mayıs 2023 – 17 Haziran 2025 tarihlerini kapsayan birinci devresinde Dilekçe Komisyonu tarafından yürütülen çalışmaları içeren “28. Yasama Dönemi 1. Devre Faaliyet Raporu” adlı rapor hazırlanmış olup, basım sürecinin tamamlanmasının ardından Komisyonun internet sayfasında kamuoyunun erişimine sunulacaktır.

Bunun yanı sıra, 24, 25, 26, 27 ve 28. Yasama Dönemlerinde Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin istatistiki veriler ile başvuruların sonuçlandırılmasına dair bilgilere, TBMM Yerel Ağı üzerinden “Genel Kurul Çalışmaları” / “Dilekçe Komisyonu Karar Cetvelleri” / “Başkanlık Divanı Kararları” sekmesi altında yayımlanan Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanı Karar Cetvellerinin sonunda yer verilmektedir.

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/38395)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş tarafından Anayasanın 98 'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 'ncı ve 99 'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK), kadınların ve erkeklerin toplumsal yaşamın tüm alanlarında eşit hak ve fırsatlara sahip olmasını teminen kurulmuş; cinsiyet eşitliği alanında mevzuat önerileri geliştirmek, uygulamaları izlemek ve değerlendirmek üzere görevli önemli bir ihtisas komisyonudur. Komisyona yapılan başvurular, Türkiye'de kadınların, kız çocuklarının ve cinsiyet temelli ayrımcılığa maruz bırakılan grupların yaşadığı sorunların görünürlük artırılması bakımından kritik bir veri kaynağıdır.

Bununla birlikte; Komisyona yapılan başvuruların sayısı, niteliği, hangi mekanizmalarla ele alındığı, hangi kurumlara yönlendirildiği, ne kadarının sonuçlandırıldığı, yerinde inceleme/alt komisyon çalışmaları, suç duyuruları ve izleme faaliyetlerinin sonuçları kamuoyuna bütünlüklü ve karşılaştırılabilir şekilde düzenli olarak açıklanmamaktadır. Ayrıca, Komisyonun politika önerilerinin yasalama oranı ve çalışmaların kadın istihdamı, eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliği, şiddetle mücadele gibi alanlarda somut etki yaratıp yaratmadığı ölçülebilir göstergelerle ortaya konulmamaktadır.

Bu nedenle, KEFEK'in 24-28. Yasama Dönemlerindeki başvuru ve faaliyetlerinin; **şeffaflık, hesap verebilirlik, etkinlik ve etki** boyutlarıyla, ayrıntılı kırılımlar üzerinden açıklanması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. 24, 25, 26, 27 ve 28. Yasama Dönemlerinde KEFEK'e yapılan toplam başvuru sayısı kaçtır? Bu başvuruların kaçını milletvekilleri tarafından yapılmıştır?
  - a) Başvuruların yıl yıl (takvim yılı) dağılımı nedir?
  - b) Başvuruların geliş kanalları (dilekçe, e-posta, CİMER yönlendirmesi, telefon, yüz yüze vb.) bazında dağılımı nedir?

2. Bu dönemlerde yapılan başvurular hangi hak ihlali iddialarını kapsamaktadır?
  - a) Başvurular konu başlıklarına göre (şiddet, ayrımcılık, çalışma hayatı, eğitim, sağlık, barınma, sosyal yardım, adalete erişim, velayet/nafaka, istismar, mobbing vb.) nasıl sınıflandırılmıştır?
  - b) Her başlık için başvuru sayısı kaçtır; yıllara göre değişim nasıldır?
3. Komisyon, söz konusu dönemlerde kaç başvuruyu yetki alanı dışında görerek incelememiş veya başvurucuya olumsuz dönüş yapmıştır?
  - a) “Yetki alanı dışı” sayılan başvuruların gerekçe kategorileri nelerdir?
  - b) Bu başvuruların kaç başka bir merciye yönlendirilmiştir; hangilerine yönlendirilmiştir?
4. Komisyona yapılan başvurular üzerine hangi işlemler gerçekleştirilmiştir?
  - a) “Bilgi-belge isteme”, “kurumlardan görüş alma”, “başvurucuyla görüşme”, “kurumlara yazı yazma”, “yerinde inceleme önerisi”, “alt komisyona sevk” gibi işlem türlerine göre sayılar nedir?
  - b) Başvuruların ortalama sonuçlandırılma süresi (gün) kaçtır? (Dönem ve yıl bazında)
5. Başvuruların kaçında bir kurum ya da kişi tarafından hak ihlali yapıldığına kanaat getirilmiştir?
  - a) Bu kanaate varılan dosyalarda hangi kurum/alanlarda yoğunlaşma vardır?
  - b) Kanaat sonucunda uygulanan işlemler (tavsiye kararı, izleme, ilgili kuruma yazı, raporlama vb.) nelerdir?
6. Komisyon tarafından ilgili dönemlerde kaç kez savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur?
  - a) Suç duyurularının konusu ve yöneltildiği fiil türleri nelerdir?
  - b) Bu suç duyurularının akıbeti nedir (soruşturma açıldı/takipsizlik/iddianame/dava/mahkûmiyet vb.)?
  - c) Takipsizlik verilen dosyalarda gerekçeler nelerdir?
7. Komisyon, bu dönemlerde kaç kez yerinde inceleme gerçekleştirmiştir?
  - a) Yerinde incelemelerin il/kurum türü (ceza infaz kurumu, sığınma evi, kamu kurumu, işyeri, eğitim kurumu vb.) bazında dağılımı nedir?
  - b) Yerinde incelemelerde tespit edilen temel sorunlar ve bu tespitlere ilişkin yapılan işlemler nelerdir?
8. Alt komisyonlar bu dönemlerde kaç kez kurulmuştur?
  - a) Alt komisyonların konu başlıkları ve çalışma süreleri nedir?
  - b) Alt komisyonlara iletilen yerinde inceleme talebi sayısı kaçtır; kaç gerçekleştirilmiştir; gerçekleştirilemeyenlerin gerekçesi nedir?
9. Komisyonun hak ihlallerine karşı etkili olup olmadığına yönelik bir iç değerlendirme (performans/etkinlik analizi) veya dış araştırma yapılmış mıdır?
  - a) Yapıldıysa raporların tarihleri, yöntemi ve temel bulguları nelerdir?
  - b) Yapılmadıysa gerekçesi nedir; yapılması planlanmakta mıdır?
10. Komisyonun cinsiyet eşitliği konusundaki politika önerilerinin (rapor, görüş, tavsiye, kanun teklifi önerisi vb.) yasalasma/uygulamaya dönüşme oranı nedir?
  - a) Hangi öneriler yasalasmış veya idari uygulamaya dönüşmüştür?
  - b) Yasalasma/uygulama sürecinde karşılaşılan engeller nelerdir (kurumsal, bütçesel, politik, mevzuatsal)?

11. Komisyonun çalışmaları; özellikle kadın istihdamı, eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliği, şiddetle mücadele alanlarında somut etki yaratmış mıdır?
  - a) Etki ölçümü için hangi göstergeler kullanılmaktadır?
  - b) Bu alanlarda somut çıktı/sonuç örnekleri nelerdir (pilot uygulama, kurum protokolü, mevzuat değişikliği, izleme mekanizması vb.)?
12. Komisyon, uluslararası düzeyde hangi ülke/kuruluşlarla iş birliği yapmaktadır?
  - a) Bu iş birliklerinden doğan proje/programlar nelerdir; bütçe ve süreleri nedir?
  - b) Projelerin çıktı ve değerlendirme raporları var mıdır?
13. Komisyona başvuru yapan bireylerin sosyo-demografik profilleri (yaş, cinsiyet, bölge, il, kırsal, eğitim/meslek vb.) analiz edilmiş midir?
  - a) Analiz varsa, bölgesel eşitsizlikleri ortaya koyan temel bulgular nelerdir?
  - b) Bu analizler politika geliştirmede nasıl kullanılmaktadır?
14. Komisyonun çocukların, LGBTİ+'ların ve engelli kadınların yaşadığı özgül hak ihlallerine dair çalışmaları var mıdır?
  - a) Varsa çalışma başlıkları, raporları ve alınan kararlar nelerdir?
  - b) Bu gruplara ilişkin başvuru sayıları kaçtır; hangi ihlal türleri öne çıkmaktadır?
15. KEFEK'e yapılan başvuruların kaçında iddia edilen ihlal kadına yönelik şiddet kapsamındadır?
  - a) Şiddet türlerine göre (fiziksel, psikolojik, ekonomik, cinsel, dijital şiddet, ısrarlı takip) dağılımı nedir?
  - b) Bu başvurularda Komisyonun kurumlarla (Aile ve Sosyal Hizmetler, İşçileri, Adalet, Sağlık vb.) yazışma/izleme sayıları kaçtır?
16. Komisyonun başvuru süreçlerinde; başvurucunun gizlilik, güvenlik ve ikincil mağduriyetten korunma ilkeleri nasıl işletilmektedir?
  - a) Başvuru kabul/ön inceleme standartları ve bilgilendirme metinleri var mıdır?
  - b) Başvurucuya geri dönüş süresi için bir standart uygulanmakta mıdır?
17. Komisyonun yıllık faaliyet raporlarında; başvuruların sonuçlandırılma oranı, kurumlara yapılan bildirimler, izleme sonuçları ve suç duyurularının akıbeti düzenli biçimde yayımlanmakta mıdır?
  - a) Yayımlanmıyorsa gerekçesi nedir; yayımlanması planlanmakta mıdır?
18. 28. Yasama Döneminde KEFEK'in bütçesi, personel/uzman kapasitesi ve bu kapasitenin başvuruların etkin incelenmesine yeterliliği hakkında bir değerlendirme yapılmış mıdır?
  - a) Yapıldıysa bulgular nelerdir?
  - b) Yapılmadıysa gerekçesi nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1785533
Konu : Soru Önergesi

23.01.2026

Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU
Kocaeli Milletvekili

İlgi : 23.12.2025 tarihli ve 7/38395 esas numaralı yazılı soru önermeniz.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna yapılan başvurulara ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAG
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:
1- Soru Cevabı

CEVAPLAR:

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) çatısı altında, kadın erkek eşitliğini sağlamaya yönelik bir mekanizmanın oluşturulmasına yönelik çalışmalar, 21. Yasama Döneminden itibaren çeşitli kanun teklifleri ve içtüzük değişiklik teklifleri ile gündeme gelmiştir. 2009 yılında hem iktidar partisine hem de muhalefet partilerine mensup milletvekilleriince kadın erkek eşitliği alanında çalışacak bir ihtisas komisyonu kurulmasına yönelik farklı teklifler verilmiş; bu teklifler birleştirilerek Anayasa Komisyonunda görüşülmüştür. Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunu (KEFEK) kuran 5840 sayılı Kanun 25 Şubat 2009 tarihinde kabul edilmiştir.

Komisyonun misyonu, kadın haklarının korunması ve geliştirilmesini sağlamak, kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik ülkemizde ve uluslararası alandaki gelişmeleri izleyerek bu gelişmeler konusunda TBMM'yi bilgilendirmektir. Komisyonun vizyonu ise kadın erkek fırsat eşitliğinin gerçekleştirilmesine ilişkin sorunların gerek yasal düzeyde gerek uygulamada iyileştirilmesini sağlayarak etkili bir parlamenter denetim oluşturmaktır.

Komisyon bahsedilen misyonunu, TBMM İçtüzüğü ve Komisyonu kuran 5840 sayılı Kanun'un kendisine verdiği görev ve yetkiler doğrultusunda yerine getirir. Komisyon, Kanunla kurulmuş olması sayesinde İçtüzük ile kurulan diğer ihtisas komisyonlarından daha fazla yetki ve göreve sahiptir. İçtüzükle kurulan diğer ihtisas komisyonları, sadece TBMM Başkanlığı tarafından kendilerine havale edilen kanun tekliflerini görüşerek karara bağlamakla yükümlüdür. KEFEK ise, diğer ihtisas komisyonları gibi kendisine havale edilen kanun tekliflerini görüşmenin yanı sıra, alt komisyonlar kurarak ihtisas alanındaki konular hakkında ayrıntılı raporlar hazırlamakta, bireysel başvuruları inceleyerek kişilerin mağduriyetinin giderilmesine çalışmakta ve ulusal ve uluslararası kuruluşlarla önemli projeler yürütmektedir.

KEFEK'in her yasama yılı sonunda yayımlanan faaliyet raporlarından yazılı soru önergenizde istediğiniz soruların 24. ve 26. Yasama Dönemlerine ilişkin kısmına ulaşmanız mümkündür. (25. Yasama Döneminde Komisyon bireysel başvuru almamıştır.) Söz konusu raporlar KEFEK web sitesinde PDF halinde mevcuttur.

(<https://www.tbmm.gov.tr/ihtisas-komisyonlari/Icerik/ihtisas-komisyonlari-kadin-erkek-firsat-esitligi-belgeler/kadin-erkek-firsat-esitligi-komisyonu/f72877d1-b499-037b-e050-007f01005610>)

Cevap 1.- Bireysel başvuruların dönemlere ve yıllara göre dağılımı aşağıda detaylı olarak belirtilmektedir.

28. Yasama Döneminde 30.12.2025 tarihi itibarıyla 18 bireysel başvuru yapılmış olup milletvekilleri tarafından başvuru yapılmamıştır. Yıllara göre dağılımı aşağıdaki şekildedir:

- 2023 yılında; 5 başvuru yapılmıştır.
- 2024 yılında; 7 başvuru yapılmıştır.
- 2025 yılında; 6 başvuru yapılmıştır.

27. Yasama Döneminde Komisyona 64 bireysel başvuru yapılmış olup bunlardan 4 tanesi milletvekilleri tarafından yapılmıştır. Yıllara göre dağılımı aşağıdaki şekildedir.

- 2018 yılında; 2 başvuru yapılmıştır.
- 2019 yılında; 20 başvuru yapılmıştır.
- 2020 yılında; 17 başvuru yapılmıştır.
- 2021 yılında; 14 başvuru yapılmıştır.
- 2022 yılında; 9 başvuru yapılmıştır.
- 2023 yılında; 2 başvuru yapılmıştır.

26. Yasama Döneminde Komisyona 62 bireysel başvuru yapılmıştır. Yıllara göre dağılımı aşağıdaki şekildedir:

- a) 2015 yılında; 2 başvuru yapılmıştır.
- b) 2016 yılında; 17 başvuru yapılmıştır.
- c) 2017 yılında; 33 başvuru yapılmıştır.
- d) 2018 yılında; 10 başvuru yapılmıştır.

25. Yasama Döneminde Komisyona bireysel başvuru yapılmamıştır.

24. Yasama Dönemine ilişkin bilgilere ise faaliyet raporlarından ulaşabilirsiniz.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna yapılan başvurularda, diğer resmi kurumlara yapılan başvurularda olduğu gibi 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un 4'üncü maddesi uyarınca inceleme yapmakta olup, TBMM'ye veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekçelerde, dilekçe sahibinin adı, soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması zorunludur. Komisyon da bu doğrultuda incelemelerini gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda yapılan başvurular kural olarak dilekçe kanalı ile Komisyona ulaşmaktadır. Telefon ve e-posta ile yapılan başvurularda; başvuru sahibi ile iletişime geçilmekte ve söz konusu başvurunun bir dilekçe formatında yapılması istenilmektedir.

Cevap 2.- Kadın erkek eşitliğinin ihlal edildiğini veya ayrımcılığa maruz kaldıklarını düşünen kişiler bir dilekçeyle veya faksla Komisyona başvurabilmektedirler.

24, 25, 26, 27 ve 28. Yasama Dönemlerinde KEFEK 'e yapılan başlıca bireysel başvuru konuları aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır;

- Kamu görevine girişte veya görevde yükselmede cinsiyete dayalı ayrımcılık
  - Kadına yönelik şiddet
  - Kadına yönelik cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar
  - Kadın intiharları ve kadın cinayetleri
  - Çocukların cinsel istismarı
  - Erken yaşta ve/veya zorla evlilik
  - İşyerinde psikolojik taciz (mobbing)
  - Nafaka mağdurları
  - Eşleri, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlardan mahkûm/tutuklu olan kadınların başvuruları
  - Cezaevinde mahkûmların koşulları
  - İşten çıkarılma prosedüründe hak ihlalleri
  - Güvenlik ve benzeri gerekçelerle görev yeri değişikliği isteği
  - Kadınların özlük hakları
  - Sosyal yardım talebi
  - İş talebi
  - İşyerinde mobbing
- a) Yapılan başvurular dilekçe içeriğinde yer alan iddiaların veya önerilerin muhtevalarına göre sınıflandırılmaktadır: Dilekçelerde sadece somut hak ihlali iddiaları değil soyut öneriler de bulunmaktadır:

b) 28. Yasama Dönemi

	2025	2024	2023
Kadına yönelik şiddet	2	2	1
İşyerinde mobing	2	2	1
Sosyal yardım talebi			1
Bilgi talebi			1
Lgbtli bireylerle ilgili öneriler		1	
Kadın personelin Özlük hakları			1
Adil Yargılanmadığına İlişkin İddialar	1		
Kötü Muamele	1		
Bilsem sınav prosedürü		1	
Tehdit, görevi ve nüfuzu kötüye kullanma	1		

27. Yasama Dönemi

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
İşyerinde Mobing	1	1	3			
Yurtdışında verilen Yargı Kararının Tenfizi	1					
Tehdit, taciz, Hakaret		3	4			
Kadına yönelik şiddet		6	4	1	1	1
Sosyal Yardım ve İş Talebi		2		1		
Kadın personelin Emeklilik ve Özlük hakları		2				
İstanbul Sözleşmesi		1				
Nafaka		1		1		
Çocuk İstismarı		2				
Kötü Muamele		1				
Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık		1	1	4		
Boşanma Kararı Sonrası Hak Kaybı			1			
Çocuk Kaçırma İddiası			1			
Kadın ve aileye ilişkin muhtelif konularda yasal değişiklik önerileri			1			
Şönim Merkezlerinin Kapasiteleri			1			
Cezaevi Sevki Talebi			1			
Boşanma Hukukuna İlişkin Öneriler			1			
Hükmün Ertelenmesi Talebi				1		
Adil Yargılanmadığına İlişkin İddialar				3		
Görevin Kötüye Kullanılması				1		
Çocuğun Dayıya Evlatlık Verilmesi				1		
Can güvenliği Kaygısı nedeniyle Tayin Talebi				1	1	
Mahkûm Mağduriyeti					7	
Cinsel Saldırı suçu Hakkında Düzenlenen İddianamenin Yenilenmesi Talebi						1

26. Yasama Dönemi

	2015	2016	2017	2018
Eşe Yönelik Şiddet	1			
Sosyal Yardım Talebi			1	
Kadına Yönelik Şiddet		1	1	1
Kadın Çalışanların Doğum Borçlanması	1			
Velayet Hakkı		1		
İşyerinde Mobing		1	3	
Cinsel Taciz		1		
Çocuğun İstismarı				1
Cinsel İstismar				1
Tehdit				1
Engelli Hakları		1		
Ölüm Aylığı		1		
Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık		1		
Boşanma Sonrası Erkeğin Mağduriyeti		1		
Yargı Kararı		1		
Boşanma Sonrası Mağduriyet		1		
Tazminat Talebi		1		
Erken Yaşta Evlilik		5	23	1
Kolluk Görevlisinin Davranışları		1		
Kadın Mahkûmların Koşulları			1	
Kazanılmış Haklar			1	
Görevden Uzaklaştırma			1	
Nafaka			1	
Kişisel Verilerin İhlali				1
İftira sonrası Mağduriyet				1
Cinsiyet Kotası				1
Cinsel İstismara İlişkin Yasal Değişiklik Talebi				2
Kadın Futbol Takımı Nakdi veya Ayni Yardım talebi			1	

Cevap 3.- 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un incelenemeyecek dilekçeler: başlıklı 6'ncı maddesi uyarınca "Türkiye Büyük Millet Meclisine veya yetkili makamlara verilen veya gönderilen dilekçelerden;

- Belli bir konuyu ihtiva etmeyenler,
- Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olanlar,
- 4 üncü maddede gösterilen şartlardan herhangi birini taşımayanlar incelenemezler."

Bu kapsamda; 28. Yasama Döneminde yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olan ve belirli bir konuyu ihtiva etmeyen 2 başvuru için 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun kapsamında Komisyon tarafından işlem yapılamayacağı hususlarında başvurucular bilgilendirilmiştir. Aynı şekilde farklı bir Komisyonun görev alanına giren başvurular, ilgili Komisyona iletilmekte ve başvuru sahibine konuyla ilgili bilgi verilmektedir. Bu dönemde 2 başvuru ilgisi nedeniyle İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına havale edilmiş ve başvurucular bilgilendirilmiştir.

27. Yasama Döneminde yasal şartları taşıyan ve Komisyona hitaben gönderilen bireysel başvuruların hepsi değerlendirmeye alınarak hem ilgili kamu idareleri ile iletişim kurulmuş hem de başvuru konu ile ilgili bilgilendirilmiştir. Yasal değişiklik gerektiren dilekçelerde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin konularda veya iş talebi içeren bireysel başvurularda Komisyonun yetkili olmadığı hususlarda başvuru sahipleri bilgilendirilmiştir.

26. Yasama Döneminde Komisyona yapılan başvurulardan 6 tanesi yasal şartları taşımadığı gerekçesi ile incelenemez bulunarak başvurucular bilgilendirilmiştir.

25. Yasama Döneminde Komisyona bireysel başvuru yapılmamıştır.

24. Yasama Dönemine ilişkin bilgilere ise faaliyet raporlarından ulaşabilirsiniz.

Cevap 4.- 5840 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının e bendi; *"Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına havale edilen kadın erkek eşitliğinin ihlaline ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialar ile ilgili başvuruları incelemek ve gerekli gördüğü hallerde ilgili mercilere iletmek."* şeklinde düzenlenmiştir.

Buna göre Komisyona ulaşan başvurular tarih ve sayı aldıktan sonra yasama uzmanları tarafından incelenmiş, ardından Komisyon Başkanına sunulmuş ve Komisyon Başkanının talimatı doğrultusunda dilekçeler hakkında işlem başlatılmış, ilgili kamu kurumları ile iletişime geçilmiştir. Kamu kurumlarından gelen cevabi yazılar başvuru sahipleriyle paylaşılmıştır.

a) Yukarıda yer verilen mevzuat çerçevesinde Komisyon tarafından diğer kurumlara gönderilen bütün resmi yazılarda dilekçe içeriğinde yer alan iddiaların incelenmesi ve inceleme sonucunun Komisyona gönderilmesi talep edilmektedir. Alt komisyona sevk, yerinde inceleme önerisi, başvuruyla görüşme, görüş alma usulleri uygulanmamaktadır.

b) 5840 Sayılı Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Kanunu uyarınca Komisyon TBMM Başkanlığına kendisine havale olunan başvurularla ilgili, başvuru sahibine, yapılan işlem ve başvurunun sonucu hakkında havale tarihinden itibaren en geç üç ay içinde bilgi vermekle yükümlüdür.

Cevap 5.- 5840 sayılı Kanun'un Komisyonun Görevleri başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının e bendi; *"Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına havale edilen kadın erkek eşitliğinin ihlaline ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialar ile ilgili başvuruları incelemek ve gerekli gördüğü hallerde ilgili mercilere iletmek."* şeklindedir.

Komisyonun tabi olduğu 5840 sayılı Kanun dikkate alındığında, kadın erkek eşitliğinin ihlaline ve cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialar yönünden dilekçeler üzerinde inceleme yapılmakta ve ilgili kurumlarla iletişime geçilmektedir. Ancak Komisyon olarak dilekçeler üzerinde hak ihlali yapıp yapılmadığına dair bir değerlendirme yapma veya hak ihlali kararı verme yetkisi bulunmamaktadır.

Cevap 6.- 28. Yasama Döneminde Aralık 2025 tarihi itibarıyla Komisyona yapılan bireysel başvuruların herhangi biri hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulmamıştır.

27. Yasama Döneminde Komisyona yapılan bireysel başvurulardan bir tanesi hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur. Başvuru ile ilgili Komisyona gelen cevabi yazıda konuyla ilgili yargı sürecinin devam ettiği bildirilmiştir.

a) Suç duyurusunun konusu şiddet ve tehdit içeren fiillerdir.

b) Suç duyurusuna ilişkin iddialara ilişkin olarak yargı süreci başladığı bilgisi verilmiştir.

c) Takipsizlik kararı verilmesine ilişkin bir örnek yoktur.

25. Yasama Döneminde Komisyona bireysel başvuru yapılmamıştır.

24. ve 26. Yasama Dönemlerine ilişkin bilgilere ise faaliyet raporlarından ulaşabilirsiniz.

Cevap 7.- 28. Yasama Döneminde (Aralık 2025 tarihi itibarıyla) Komisyonca yerinde inceleme yapılmamıştır.

27. Yasama Döneminde Komisyonca herhangi bir yerinde inceleme yapılmamıştır.

25. Yasama Döneminde Komisyonca herhangi bir yerinde inceleme yapılmamıştır.

24. ve 26. Yasama Dönemlerine ilişkin bilgilere ise faaliyet raporlarından ulaşabilirsiniz.

Cevap 8.- Komisyon bünyesinde 24. ila 28. Yasama Döneminde 11 alt komisyon kurulmuştur.

a) Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu tarafından kurulan alt komisyonlar faaliyetlerini tamamladığında çalışmalarını bir rapora bağlamaktadır. Alt Komisyonların çalıştığı konu başlıkları, çalışma süreleri, yerinde inceleme raporları ve benzeri bilgiler rapor metninde detaylı olarak yer almaktadır. Söz konusu raporlar KEFEK web sayfasında yer almaktadır ve herkesin erişimine açıktır. Alt Komisyonların çalışmalarını tamamlaması gereken bir kesin bir yasal süresi bulunmamaktadır.

b) Alt Komisyonlar yerinde inceleme çalışmalarını re'sen yapmıştır. Bu çalışmaların detayları aşağıdaki şekildedir.

28. Yasama Döneminde Aralık 2025 itibariyle alt komisyon kurulmamıştır.

27. Yasama Döneminde kurulan alt komisyonlar ve yerinde inceleme çalışmaları aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır;

1. Başta Kız Çocukları Olmak Üzere Gençlerin Bilim, Teknoloji, Matematik ve Mühendislik Alanlarına Yönlendirilmesi Alt Komisyonu (2018-2020)

Alt Komisyon tarafından Gaziantep'teki iyi uygulama örneklerinin yer aldığı okullar ve bilim merkezi ziyaret edilmiştir.

2. İstanbul Sözleşmesinin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Alt Komisyonu (2018-2020)

Alt Komisyon tarafından Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM) ve Ankara Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Kadın Sığınma evi ziyaret edilmiştir.

3. Kadın İstihdamının Artırılması, Kadın Girişimciliğinin, Kooperatifçiliğinin Güçlendirilmesi ve Desteklenmesi Alt Komisyonu (2021-2023)

Alt Komisyon tarafından Sakarya'da yer alan iyi uygulama örneği teşkil eden kadın kooperatifleri ziyaret edilmiştir. İstanbul'da kadın sivil toplum kuruluşları ve iş kadınları ile bir araya gelinmiştir.

4. Kadınların İş ve Aile Yaşamlarının Uyumlaştırılması Alt Komisyonu (2021-2023)

Alt Komisyon tarafından Balıkesir'de yer alan iyi uygulama örneği teşkil eden kadın kooperatifleri, Balıkesir Organize Sanayi Bölgesi Kreşi ziyaret edilmiştir. İstanbul'da da Dudullu Organize Sanayi Bölgesi kreşi ziyaret edilmiş kadın sivil toplum kuruluşları ve iş kadınları ile bir araya gelinmiştir.

25. Yasama Döneminde alt komisyon kurulmamıştır.

24. ve 26. Yasama Dönemlerine ilişkin bilgilere ise faaliyet raporlarından ulaşabilirsiniz.

Cevap 9.- Komisyonun tabi olduğu 5840 sayılı Kanun dikkate alındığında, kadın erkek eşitliğinin ihlaline ve cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialar yönünden dilekçeler üzerinde inceleme yapılmakta ve ilgili kurumlarla iletişime geçilmektedir. Ancak KEFEK faaliyetleri hakkında, hak ihlallerinin önlenmesi ve müdahale yönünden bir etkinlik değerlendirmesi yapılmamış ve ihtiyaç duyulmamıştır.

Cevap 10.- Komisyonun kuruluş kanunu çerçevesinde, TBMM Başkanlığına sunduğu faaliyet, program, etkinlik, çalıştay, toplantı düzenlenmesine ilişkin önerilerin tamamı TBMM Başkanlığınca desteklenmekte ve kabul edilmektedir. Ancak Komisyonun TBMM Başkanlığına kanun teklifi önerme yetkisi bulunmamaktadır. Komisyon, diğer ihtisas komisyonları gibi kendisine havale edilen kanun tekliflerini tali veya esas olarak görüşme yetkisine sahiptir.

Komisyon raporlarında yer alan önerilerin yasalaşma oranı ve yasalaşma süreçlerine dair sayısal/oransal bir veri bulunmamaktadır.

Cevap 11.- Komisyon kurulduğu günden bugüne dek fırsat eşitliğinin sağlanması ve bu eşitliğin hayatın her alanında uygulanmasına yönelik çalışmalar yapmış ve yapmaya devam etmektedir. Komisyon kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanmasına ilişkin sorunların gerek yasal düzeyde gerek uygulamada iyileştirilmesini sağlayarak etkili bir parlamenter denetim oluşturmaktadır.

Kadın erkek eşitliğinin ihlal edildiğini veya ayrımcılığa maruz kaldıklarını düşünen kişiler Komisyona başvurabilmektedirler. Komisyon, bireysel başvuruları inceleyerek ilgili kamu idareleri ile iletişim kurarak sorunun çözümüne katkı sunmaktadır.

Kadınları güçlendirmenin en önemli yolu, kadının hayatın her alanına, özellikle de ekonomi ve üretim sürecine dâhil edilmesidir. Kadın istihdamının bir ülkenin gelişmişlik düzeyinde yadsınamaz bir yeri olduğu muhakkaktır. Kadının çalışma hayatına etkin ve insan onuruna yakışır bir şekilde katılımı, bireysel kazanım olmanın ötesinde ailevi, sosyo-ekonomik ve toplumsal bir dönüşümü de sağlamaktadır. Komisyon kurmuş olduğu alt komisyonlarla kadınların sosyal ve ekonomik hayata katılımını desteklemekte, yaşanan mevcut sorunları tespit ederek çözüm önerilerini sunmaktadır. Bu komisyonların yayımladığı raporlar, bilgi edinmenin çok ötesinde bir anlam ifade etmektedir. Yürütmenin eylem ve işlerinde yaşanan aksaklıkları objektif olarak gözler önüne sermektedir. Alt Komisyon raporlarında sunulan öneriler hem yasama hem yürütme için yol haritası niteliğinde olmakta ve kamuoyunda farkındalık ve duyarlılığı artırmaktadır.

Bu çerçevede kadınların çalışma hayatıyla bağlarının güçlendirilmesi amacıyla iş ve aile yaşamının uyumlaştırılması noktasında, İş Kanunu'nda, Devlet Memurları Kanunu'nda ve ilgili diğer mevzuatta çok önemli düzenlemeler yapılmıştır.

Çalışan anelere kolaylıklar sağlanmış, doğum ve süt izni süreleri uzatılmıştır. Esnek çalışma saatleri, yarı zamanlı çalışma, erken emeklilik düzenlemeleri, bakım hizmetlerine ilişkin teşvikler ile kadınlarımızın iş ve aile dengesi sağlanmaya çalışılmıştır.

Bakanlıklar ve kamu kurumları tarafından kırsal alanda kadınlar başta olmak üzere bütün kadınlarımıza yönelik teşvikler hayata geçirilmiş, kadın girişimciliği özendirilmiş, başta genç çiftçi projeleri olmak üzere girişimci kadınlarımıza pozitif ayrımcılık yapılmıştır.

2002 yılında kadınların işgücüne katılım oranı %27,9'iken 2025 yılında %36,3'e yükselmiştir.

Kadınlar akademide yüzde 46,4 kız öğrenciler üniversitede 51,7 oranında yer almaktadır. Hekimlerin yüzde 45,8'i, toplam sağlık çalışanlarının ise yüzde 65,2'si kadındır. Kadın büyükelçi sayısı 2002 yılında 14 iken bugün itibarıyla 81'e yükselmiştir.

KEFEK kadın hakları konusunda her alanda olduğu gibi kadına şiddetle mücadele alanında da yasama ve yürütme organları arasında köprü olma işlevini sürdürmektedir.

Bu çerçevede; şiddetle mücadelede en kritik görevleri yerine getiren Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı, Adalet Bakanı, İçişleri Bakanı Komisyona davet edilerek yapıları çalışmalar bizzat dinlenilmiştir. Komisyon üyeleri ve üye olmayan milletvekilleri istedikleri soruları Bakanlara soru sorma ve yanıtlarını en üst düzeyde birinci ağızdan alma fırsatı bulmuştur.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele gününü vesilesi ile, Komisyon olarak İçişleri Bakanlığı bünyesinde görev yapan GAMER Koordinasyon Merkezine bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Şiddeti kökünden çözmek için toplumsal zihniyet dönüşümü şarttır. Bu noktada, medya, toplum bilincini şekillendiren en güçlü araçlardan biridir. Bu nedenle şiddet haberlerinin sunumu ve medya dilinin kullanımı bu noktada kritik önem taşır. Komisyon tarafından, bu bilinçle, bu konuya ilişkin olarak 2024 Haziran ayında Sakarya'da, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) ve Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi işbirliğinde "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Medyanın Dili" programı gerçekleştirilmiştir. Sakarya'da gerçekleşen bu toplantıya başta RTÜK

temsilcileri olmak üzere medya mensupları, üniversiteler ve Baro temsilcileri ile bütün ilgili kurumlar katkı vermişlerdir.

Yine RTÜK Başkanı ve ekibi Komisyona davet edilmiştir. Kendileri Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından hazırlanan “Medyada Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin Etik İlkeleri” hakkında Komisyona çok detaylı bir sunum gerçekleştirmiştir.

Komisyon tarafından dijital şiddetin önlenmesi alanında da Birleşmiş Milletler Kadın Birimi başta olmak üzere konuyla ilgili bütün aktörlerle iş birliği sürdürülmektedir. Bu kapsamda 2023 yılı kasım ayında Birleşmiş Milletler Kadın Birimi ile “Kadınların Siyasete ve Karar Alma Süreçlerine Katılımının Güçlenmesi Bilgi Paylaşım Toplantısı” gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda dijital şiddet, kadın siyasetçilere yönelik dijital şiddet, dijital güvenliği geliştirmek konuları detaylı olarak ele alınmıştır.

Yine 2024 yılı Haziran ayında, Ankara’da Komisyon, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi ve İngiltere Büyükelçiliği’nin katkıları ile “Teknoloji Aracılığı ile Kadınlara Yönelik Şiddet: Araştırma Bulgularının Sunumu ve Tartışılması” konulu bir etkinlik düzenlenmiştir. Bu etkinlikte de teknoloji aracılığı ile kadına yönelik şiddet konusu detaylı olarak değerlendirilmiştir.

Kadına şiddetle mücadelede kamu personelinin eğitimi konusu da önemsenmiştir. Bu alanda Parlamentomuzun tüm kurumlara örnek olması ayrıca gözetilmiştir. Bu amaçla Komisyon tarafından, 2025 yılı Şubat ayında, TBMM personeline yönelik olarak “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Farkındalık Eğitimi” konulu çok geniş katılımlı bir eğitim düzenlenmiştir.

Cevap 12.- Komisyon, Türkiye’de kadın erkek eşitliğinin ve kadının statüsünün güçlendirilmesi, kadın istihdamının artırılması, karar alma mekanizmalarında kadınların daha fazla yer almasının sağlanması amacıyla ulusal ve uluslararası kurumlarla iş birliği içerisinde projeler de yürütmektedir. Bu kurumların başında Birleşmiş Milletler Kadın Birimi, Birleşmiş Milletler Kalkınma Fonu ve Birleşmiş Milletler Nüfus fonu gelmektedir.

a) Türkiye’de Siyasette ve İş hayatında Kadın Liderliği Projesi çerçevesinde Birleşmiş Milletler Kadın Birimi ve Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ortaklığında çalışmalar yürütülmüştür. Projenin ana hedefi karar alma pozisyonlarında kadınların liderliğini desteklemek, siyasette ve özel sektörde kadın erkek fırsat eşitliğini sağlamaktır. Söz konusu Proje 2021- 2024 yılları arasında 3 yıllık olarak gerçekleştirilmiştir.

Yine Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın ana yararlanıcı ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının eş yararlanıcısının olduğu, BM Kadın Birimi tarafından yürütülen “Türkiye’de Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Uygulanması Projesi” kapsamında yürütülen eğitim, panel, çalıştay, çalışma ziyareti ve benzeri etkinliklerde Komisyon üst düzeyde temsil edilmekte ve gerekli katkıyı vermektedir. Söz konusu Proje 2020- 2023 yılları arasında 3 yıllık olarak gerçekleştirilmiştir.

Her iki projede de KEFEK yararlanıcı pozisyonda olup bütçeleme süreçlerinin dışındadır.

b) Söz konusu projelerin değerlendirme dokümanları ve projeye ilişkin bütçe ve benzeri bilgiler ilgili uluslararası kurumlar tarafından yayınlanmaktadır. Kamuya açık olarak paylaşılmaktadır.

Cevap 13.- Komisyona başvuru yapan bireylerin sosyo-demografik profillerine ilişkin bir analiz gerçekleştirilmemiştir. Diğer taraftan başvuran kişilerden bir dilekçede yasal olarak bulunması gereken bilgiler dışında herhangi bir veri talep edilmemektedir.

Cevap 14.-

a) Komisyon tarafından hazırlanan raporlar aşağıdadır.

- Komisyonun çocuklarla ilgili çalışmaları sonunda hazırlanan raporlar:

1) Erken Yaşta Evlilikler Hakkında İnceleme Yapılmasına Dair Rapor- 2010

2) Çocuk Cinsiyeti Nedeniyle Kadın Üzerinde Oluşturulan Psikolojik Şiddet, Başlık Parası ve Geleneksel Evlilikler Hakkında Alt Komisyon Raporu-Mart 2011

3) Başta Kız Çocukları Olmak Üzere Gençlerin Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik Alanlarına Yönlendirilmesi Raporu- 2020

- Komisyonun LGBTI+ bireylerle ilgili herhangi bir çalışması bulunmamaktadır.
- Komisyonun engelli kadınlarla ilgili çalışmaları sonunda hazırlanan raporlar:

1) Türkiye’de Yaşayan Engelli Kadınlar ile Engellilere Bakmakta Olan Kişilerin Sorunları ve Çözüm Önerileri Konulu Alt Komisyon Raporu- 2020

Söz konusu raporlara TBMM Ana sayfasından erişim mümkündür.

b) 28. Yasama Döneminde bu gruplara ilişkin olarak bireysel hak ihlal iddiası içeren bir başvuru yapılmamıştır.

27. Yasama Döneminde çocuklara ilişkin 6 bireysel başvuru yapılmıştır.

26. Yasama Döneminde çocuklara ilişkin 27 bireysel başvuru yapılmıştır. Engellilere ilişkin 1 başvuru gerçekleşmiştir.

25. Yasama Döneminde Komisyona bireysel başvuru yapılmamıştır.

24. Yasama Dönemi’ne ilişkin bilgilere ise faaliyet raporlarından ulaşabilirsiniz.

Söz konusu raporlara TBMM internet sayfasından erişim mümkündür.

Cevap 15.- 28. Yasama Döneminde Komisyona yapılan başvuruların 5’i kadına yönelik şiddet kapsamında sınıflandırılmıştır. Söz konusu sınıflandırmalara ilişkin detaylı bilgilere 2. cevapta yer verilmiştir.

a) Bu başvuruların 5 tanesi kadına yönelik fiziksel şiddet iddialarını içermektedir.

b) Bu başvurulara ilişkin olarak ilgili kurumlarla 5 yazışma yapılmıştır.

27. Yasama Döneminde Komisyona yapılan başvuruların 13’ü kadına yönelik fiziksel şiddet kapsamındadır. Bunlardan 1 başvuru cinsel şiddet kapsamındadır. Her başvuru için ayrı yazışma yapılmıştır.

26. Yasama Döneminde Komisyona yapılan başvuruların 3’ü kadına yönelik cinsel şiddet kapsamındadır. Her başvuru için ayrı yazışma yapılmıştır.

24. Yasama Döneminde ilişkin bilgilere ise faaliyet raporlarından ulaşabilirsiniz.

Cevap 16.- Başvurucunun gizliliğinin ve güvenliğinin söz konu olduğu durumlarda; Komisyonun başvurucunun isim adres gibi kişisel verilerini gizleme yetkisi bulunmaktadır.

a) Başvurunun kabulünde 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun hükümleri uygulanmaktadır. Bu kanun dışında ön inceleme standartları ve bilgilendirme metinleri bulunmamaktadır.

b) 5840 Sayılı Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Kanunu uyarınca Komisyon TBMM Başkanlığınca kendisine havale olunan başvurularla ilgili, başvuru sahibine, yapılan işlem ve başvurunun sonucu hakkında havale tarihinden itibaren en geç üç ay içinde bilgi vermekle yükümlüdür.

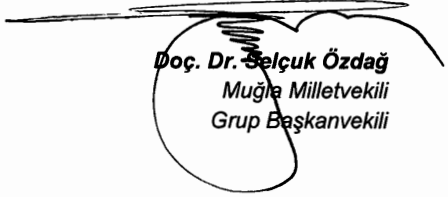
Cevap 17.- Komisyonun yıllık faaliyet raporlarında sonuçlandırılan başvuruların sayısı ve başvuru konuları yayınlanmaktadır. Komisyonun kurumlara bildirim yapma ve izleme usulü bulunmamaktadır. Suç duyurusunda bulunma ise çok nadiren gerçekleşen, süreklilik arz etmeyen bir Komisyon uygulamasıdır.

Cevap 18.- Komisyon görev alanına giren iş ve işlemlerini yeterli sayıda personel ile sürdürmektedir. Komisyonun ayrı bir bütçesi bulunmamaktadır.

5.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 28'inci Yasama Döneminde TBMM Başkanlığına sunulan kanun tekliflerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/38396)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı Sayın Prof. Dr. Numan Kurtulmuş tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince arz ederim. Saygılarımla. **25.12.2025**

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

Son yıllarda meclise sunulan kanun teklifleri içerisinde muhalefet tarafından önerilen tekliflerin yasalaşma oranının oldukça düşük olduğu gözlemlenmektedir.

Bu bağlamda;

1. Muhalefet milletvekillerince TBMM'ye sunulan kanun teklifleri içerisinde en son yasalaşan kanun teklifi hangisidir?
2. Söz konusu teklifin yasalaşma sürecinde hangi aşamalardan geçtiği, komisyon raporu, Genel Kurul görüşmeleri, iktidar oyları ile muhalefet oy dağılımı gibi bilgiler nelerdir?
3. 28. Dönem itibari ile muhalefet milletvekillerince verilen kaç kanun teklifi ilgili komisyonlarda beklemektedir
4. Muhalefetin kanun tekliflerinin yasalaşma oranına ilişkin Başkanlığınızın son 8 yıl verileri (sunulan teklif sayısı, Genel Kurul'a gelme sayısı, yasalaşan sayısı) nelerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03- ~~178~~ 5605
Konu : Soru Önergesi

23.01.2026

Sayın Selçuk ÖZDAĞ
Muğla Milletvekili

İlgi : 25.11.2025 tarihli ve 7/38396 esas numaralı yazılı soru önermeniz.

28'inci Yasama Döneminde kanunlaşan kanun tekliflerine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:
1- Soru Cevabı
2- Tablolar

EK-1

CEVAPLAR:

Cevap 1., 2., 3. ve 4.- 27'nci Yasama Döneminde ve 28'inci Yasama Döneminde (12.01.2026 tarihi itibarıyla) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına milletvekilleri tarafından sunulan kanun tekliflerinin son durumları ve teklif sahibi milletvekillerinin mensubu oldukları siyasi partilere göre dağılımları ekte bulunan tablolarda gösterilmiştir.

EK-2

27. YASAMA DÖNEMİ										
Kanun Teklifi Sahibi Milletvekillerinin Üyesi Olduğu Siyasi Partinin Adı	TBMM Başkanlığına Sunulan (Toplam)	Komisyonunda Bulunan	Gündemde	Kamunlaşan	Cumhurbaşkanınca Geri Gönderilen	Karar Olan	Geri Alınan	Tatilde Gelen	İfade Edilen	
Adalet ve Kalkınma Partisi	443	67	86	284	1	1	4			
Adalet ve Kalkınma Partisi										
Cumhuriyet Halk Partisi	1			1						
Halkların Demokratik Partisi										
Milliyetçi Hareket Partisi										
İYİ Parti*										
Adalet ve Kalkınma Partisi	1	1								
Cumhuriyet Halk Partisi*										
Adalet ve Kalkınma Partisi										
Milliyetçi Hareket Partisi	1		1							
Saadet Partisi										
Büyük Birlik Partisi										
Bağımsız*										
Adalet ve Kalkınma Partisi	13	2		11						
Adalet ve Kalkınma Partisi										
Milliyetçi Hareket Partisi*										
Adalet ve Kalkınma Partisi	2			2						
Milliyetçi Hareket Partisi										
Büyük Birlik Partisi*										
Cumhuriyet Halk Partisi	3.249	3235					9	2	3	
Cumhuriyet Halk Partisi										
İYİ Parti	1	1								
Demokrasi ve Atılım Partisi										
Saadet Partisi										
Demokrat Parti*										
Halkların Demokratik Partisi	597	566					2		29	
Milliyetçi Hareket Partisi	310	308					2			
İYİ Parti	347	346							1	
Saadet Partisi	7	7								
Büyük Birlik Partisi	9	9								
Türkiye İşçi Partisi	20	20								
Memleket Partisi	50	50								
Demokrat Parti	5	5								
Zafer Partisi	13	13								
Bağımsız	19	19								
Toplam	5088	4649	87	298	1	1	17	2	33	

* İlgili satırdaki sayılar, farklı siyasi partilere mensup milletvekilleri tarafından verilen ortak imzalı kanun tekliflerini göstermektedir.

28. YASAMA DÖNEMİ

Kanun Teklifi/Sahibi Milletvekilinin Üyesi Olduğu Siyasi Partinin Adı	TBMM Başkanlığına Sunulan (Toplam)	Komisyonunda Bulunan	Gündemde	Kamulaşan	Cumhurbaşkanınca Geri Gönderilen	Karar Olan	Geri Alınan	İade Edilen
Adalet ve Kalkınma Partisi	251	30	108	111			2	
Cumhuriyet Halk Partisi	2071	2065					3	3
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	325	314					1	10
Milliyetçi Hareket Partisi	111	111						
İYİ Parti	136	136						
Yeni Yol Partisi	55	55						
Bağımız	37	37						
Hür Davet Partisi	12	11	1					
Yeni Deneyim Partisi	61	58					3	
Türkiye İşçi Partisi	13	13						
Demokratik Bölgelemler Partisi	2	2						
Demokratik Sol Parti	44	44						
Demokratik Parti	3	3						
Demokratik Parti	17	17						
Gelecek Partisi	6	6						
Demokrasi ve Anlum Partisi	156	155					1	
Yeşil Sol Parti	157	157						
Cumhuriyet Halk Partisi								
Türkiye İşçi Partisi	1	1						
Yeni Deneyim Partisi								
Emek Partisi								
Demokrat Parti*								
Cumhuriyet Halk Partisi								
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	1	1						
Türkiye İşçi Partisi								
Emek Partisi*								
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi								
Demokrasi ve Anlum Partisi								
Saadet Partisi	1	1						
Yeni Deneyim Partisi								
Bağımız*								
Demokrasi ve Anlum Partisi	1	1						
Saadet Partisi*								
Saadet Partisi*	2	2						
Cumhuriyet Halk Partisi								
Yeni Yol Partisi	1	1						
Demokrasi ve Anlum Partisi*								
Yeni Yol Partisi	1	1						
Yeni Deneyim Partisi*								
Yeni Yol Partisi	1	1						
Demokratik Parti*								
Bağımız	1	1						
Demokratik Parti*								
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	2	2						
Yeşil Sol Parti*								
Toplam	3469	3226	109	111	0	0	10	13

* İlgili satırlardaki sayılar, farklı siyasi partilere mensup milletvekilleri tarafından verilen ortak imzalı kanun tekliflerini göstermektedir.

6.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever 'in, TBMM'de görev yapan milletvekili danışmanlarının özlük haklarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/38855)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş tarafından yanıtlanmasını arz ederim.

Aliye TIMİSİ ERSEVER
Ankara Milletvekili

Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında görev yapan danışmanlar, 6253 sayılı TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 30. maddesi uyarınca sözleşmeli personel statüsünde istihdam edilmektedir.

TBMM danışmanları; iş sonu tazminatı, giyim ve yol yardımı, gibi konularda uzun süredir mağduriyet yaşamaktadır. Ayrıca emeklilik, ek gösterge, kurum içi erişim ve idari uygulamalar bakımından da eşitsizlikler söz konusudur.

Bu durum yalnızca çalışma barışını zedelememekte; aynı zamanda Meclis bünyesinde adalet ve eşitlik ilkesinin uygulanırlığına dair ciddi soru işaretleri yaratmaktadır. Oysa Anayasa'nın eşitlik ilkesi, Avrupa Sosyal Şartı ve ILO sözleşmeleri, kamu kurumlarında ayrımcı uygulamaları açıkça yasaklamaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi yasama yetkisini elinde bulunduran ve hukuk devleti ilkesinin teminatı olan bir kurumda görev yapan danışmanların bu şekilde hak kaybına uğraması kabul edilebilir değildir. TBMM, diğer kurumlara örnek olması gerekirken, mevcut uygulamalar sebebiyle kendi koyduğu ilke ve normlarla çelişen bir tablo ortaya çıkmaktadır. Bu durum yalnızca hukuki ve idari açıdan değil; kurumun itibarını, çalışma barışını ve eşitlik ilkesine olan güveni de zedelemektedir.

Bu bağlamda;

- 1- TBMM'de görev yapan danışmanların iş sonu tazminatı verilmesine ilişkin çalışmaları hangi aşamadır?
- 2- Önceki yasama dönemlerinde hazırlandığı ifade edilen iş sonu tazminatı düzenlemesi neden yasalastırılmamıştır? Mevcut dönemde bu konuda yeni bir yasal düzenleme yapılması gündemde midir?
- 3- TBMM danışmanlarının maaş göstergelerinin, son 10 yılda diğer kamu personeline kıyasla yaklaşık %60 oranında gerilediği doğru mudur? Danışman maaşlarının enflasyon ve hayat pahalılığı karşısında erimesini önlemeye yönelik bir iyileştirme çalışması yürütülmekte midir?
- 4- TBMM'de görev yapan danışmanlara, kadrolu personele tanınan giyim ve yol yardımlarının verilmemesinin gerekçesi nedir? Bu konuda eşitlik ilkesine uygun bir düzenleme yapılması düşünülmekte midir?

- 5- Kamu kurumlarından geçici görevlendirme ile TBMM'de danışman olarak çalışan personelin emeklilik ve ek gösterge haklarının korunmasına yönelik herhangi bir yasal veya idari düzenleme yapılması planlanmakta mıdır? Bu kapsamda, kurumlarından fiilen ayrı buldukları için görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavlarına katılamayan ve bu nedenle kariyer ilerlemeleri engellenen söz konusu personel açısından, TBMM'de belirli bir süre görev yapan danışmanlara hak kaybı yaşanmaması için özel bir düzenleme yapılması düşünülmekte midir?
- 6- TBMM danışmanlarının giriş-çıkışlarda, otopark alanlarında ve kurum içi erişimlerde diğer personelden farklı uygulamalara tabi tutulmasının gerekçesi nedir? Bu uygulamaların eşitlik ilkesi doğrultusunda yeniden düzenlenmesi planlanmakta mıdır?
- 7- TBMM'de sözleşmeli danışman olarak görev yapan personelin görevlerinin sona ermesi halinde işsizlik ödeneği ve benzeri sosyal güvence mekanizmalarından yararlanabilmeleri için TBMM Başkanlığı tarafından herhangi bir çalışma yürütülmekte midir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-~~178~~5626
Konu : Soru Önergesi

27.01.2026

Sayın Aliye TİMİSİ ERSEVER
Ankara Milletvekili

İlgi : 07.01.2026 tarihli ve 7/38855 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM'de görev yapan milletvekili danışmanlarının özlük haklarına ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:
1- Soru Cevabı

CEVAPLAR:

Cevap 1., 2., 3., 4. ve 7.- 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 30'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; *"Yasama faaliyetlerinde milletvekillerine yardımcı olmak üzere kadro şartı aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın her milletvekili için bir danışman, bir ikinci danışman ve ilave bir personel sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Danışmanın en az iki yıllık yükseköğretim ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından, ikinci danışmanın en az liseden ve diğer personelin en az ilkokuldan mezun olması ve ikinci danışmanın kamu kurum ve kuruluşları ile kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların personeli olması zorunludur. Bu kapsamda çalıştırılanlardan; danışmana (83.500), ikinci danışmana (73.000) ve diğer personele ise (63.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık sözleşme ücreti hak edildikçe ödenir. Bu kapsamda çalıştırılan tüm personele sözleşme ücreti dışında mali ve sosyal haklar kapsamında herhangi bir ad altında ödeme yapılmaz."* hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda, yasama faaliyetlerinde milletvekillerine yardımcı olmak üzere anılan kanun maddesine göre açıktan sözleşmeli personel statüsünde danışman ve ilave (yardımcı) personel görevlendirilebilmekte olup söz konusu personelin özlük hakları ilgili mevzuat çerçevesinde düzenlenmektedir.

Ayrıca, söz konusu personelden 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 46'ncı maddesi gereğince işsizlik primi kesintisi yapılmamaktadır.

Cevap 5.- Diğer kamu kurumlarında görev yapan personel, 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 30'uncu maddesine göre yasama faaliyetlerinde milletvekillerine yardımcı olmak üzere Kurumumuzda görevlendirilebilmektedir. Anılan maddede *"Bu personelin TBMM'de çalıştıkları süre, varsa mecburi hizmetlerine sayılır ve bunlara TBMM'de çalıştıkları süre karşılığında herhangi bir mecburi hizmet yükletilmez. Bunlardan aylıksız izinli olarak çalıştırılanların TBMM Başkanlığında geçen süreleri kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinde değerlendirilir ve bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Terfileri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır."* ve bu kapsamda görev yapan personelin çalışma esaslarında ise *"TBMM Başkanlığında geçen süreleri kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinde değerlendirilir ve bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Terfileri başkaca bir işleme gerek duyulmadan Kurumunca süresinde yapılır ve TBMM'ye bildirilir."* hükümleri yer almaktadır.

Cevap 6.- TBMM Başkanlığında görev yapan tüm statülerdeki idari personel giriş-çıkış, park alanları ve kurum içi erişimlerden aynı ölçüde yararlandırılmaktadır. Park alanları 06.04.2015 tarihli ve 99 sayılı TBMM Güvenlik Yönetmeliği hükümleri ve Güvenlik Koordinasyon Kurulu kararları doğrultusunda belirlenmektedir.

